

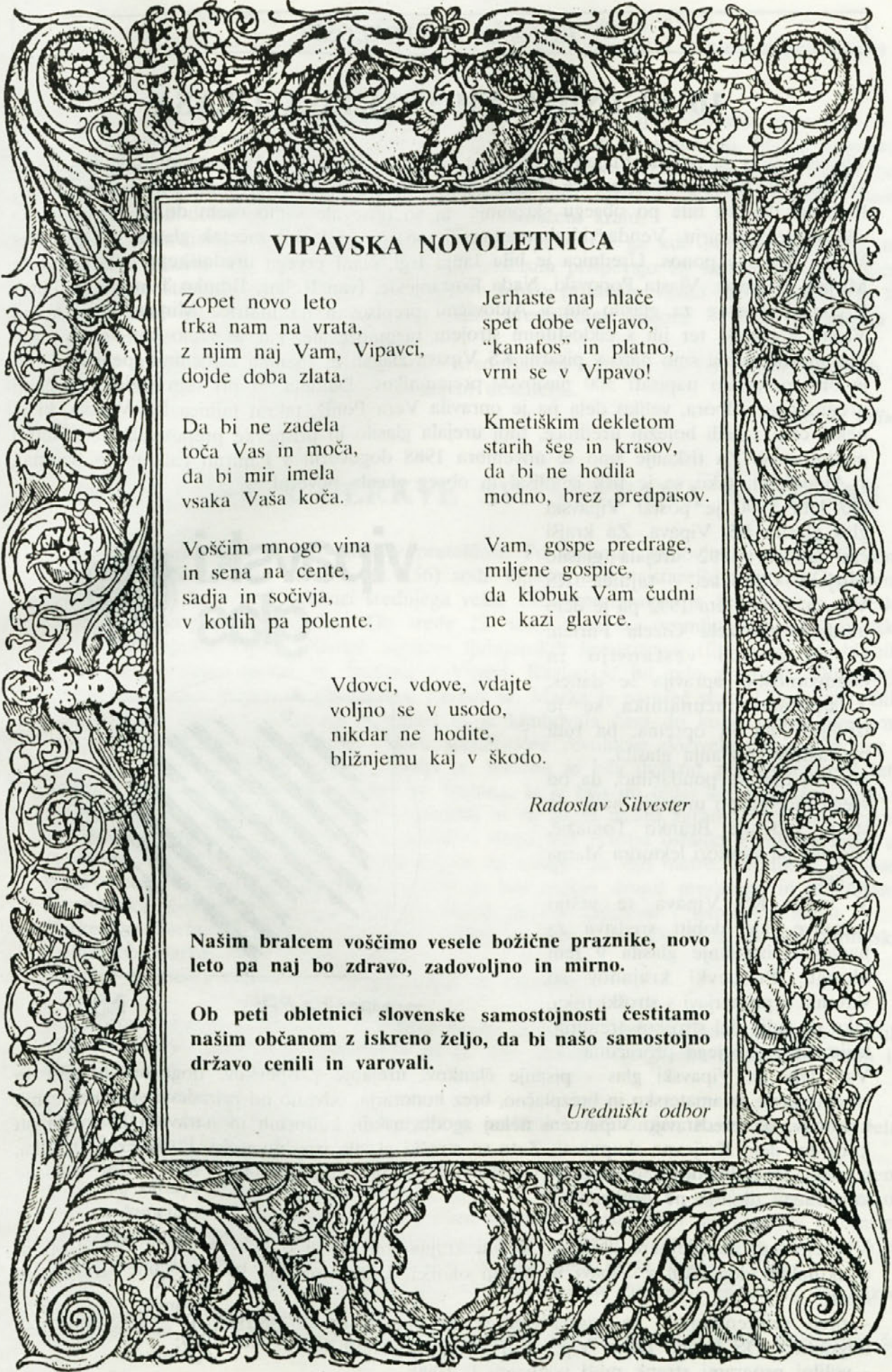
Vipavski glas

št. 35

letnik X

december '95

VIPAVSKA NOVOLETNICA

Zopet novo leto
trka nam na vrata,
z njim naj Vam, Vipavci,
dojde doba zlata.

Da bi ne zadela
toča Vas in moča,
da bi mir imela
vsaka Vaša koča.

Voščim mnogo vina
in sena na cente,
sadja in sočivja,
v kotlih pa polente.

Jerhaste naj hlače
spet dobe veljavo,
"kanafos" in platno,
vrni se v Vipavo!

Kmetiškim dekletom
starih šeg in krasov,
da bi ne hodila
modno, brez predpasov.

Vam, gospe predrage,
miljene gospice,
da klobuk Vam čudni
ne kazi glavice.

Vdovci, vdove, vdajte
voljno se v usodo,
nikdar ne hodite,
bližnjemu kaj v škodo.

Radoslav Silvester

Našim bralcem voščimo vesele božične praznike, novo leto pa naj bo zdravo, zadovoljno in mirno.

Ob peti obletnici slovenske samostojnosti čestitamo našim občanom z iskreno željo, da bi našo samostojno državo cenili in varovali.

Uredniški odbor

10-LETNICA VIPAVSKEGA GLASA

Vipavski glas je pričel izhajati pred desetimi leti - novembra 1985 na pobudo nekaterih krajanov in Krajevne konference SZDL Vipava, katere predsednik je bil takrat Ivan Rehar. Prve številke so bile po obsegu skromne, saj so obsegale samo osem do deset strani na ciklostilnem papirju. Vendar kljub majhnemu obsegu je le bil začetek glasila, ki je danes Vipavi lahko v ponos. Urednica je bila Janja Irgl, člani prvega uredniškega odbora pa še Mirjam Graovac, Vlasta Popovski, Nada Kostanjevic, Ivan Rehar, Branko Tomažič in Peter Vrčon. Prispevke za glasilo sta v Ajdovščini prepisovali na matrice Mirjam Graovac in Vlasta Popovski ter jih s ciklostilnim strojem razmnoževale, kar je vzelo kar veliko časa. Posamezne strani smo nato v pisarni KS Vipava zlagali in spenjali z ročnimi spenjači. Nato je bilo potrebno napisati 500 naslovov prejemnikov. Deloma so pri tem sodelovali člani uredniškega odbora, veliko dela pa je opravila Vera Poniž, takrat tajnica KS Vipava, ki je nekaj časa zaradi bolezni urednice, tudi urejala glasilo in prispevke prepisovala na zastarel pisalni stroj. Za tiskanje smo se novembra 1988 dogovorili s Papirno galanterijo Sedmak v Ajdovščini, tako se je tisk izboljšal in obseg glasila povečal.

Od leta 1990 je postal Vipavski glas glasilo KS Vipava. Za krajši čas je leta 1992 urejala glasilo Mirjam Graovac - tajnica KS Vipava, jeseni leta 1992 pa je delo urednice prevzela Gizela Furlan, ki ga z vso vestnostjo in odgovornostjo opravlja še danes. Z uporabo računalnika se je izboljšal tisk in oprema, pa tudi podražitev izdajanja glasila.

Naj ob tem še poudarimo, da od vsega začetka pri urejanju naslovne strani sodeluje Branko Tomažič, besedila pa vseskozi lektorira Marija Ceket.

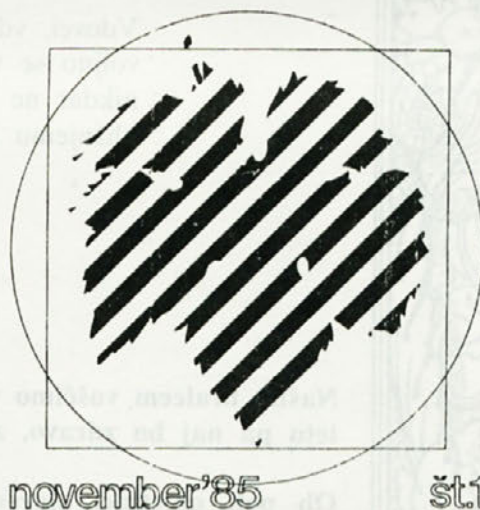
V svetu KS Vipava se vršijo razprave, kje dobiti sredstva za nadaljnje izhajanje glasila v tem obsegu. Prispevki krajanov so skromni v primerjavi s stroški tiska, tako da velik del stroškov trenutno krije KS iz svojega proračuna.

Vse delo za Vipavski glas - pisanje člankov, urejanje prispevkov, dogovori za tisk in razdeljevanje je amatersko in brezplačno, brez honorarja, odvisno od prizadevnosti posameznih krajanov, da predstavijo Vipavcem nekaj zgodovinskih, kulturnih in naravnih znamenitosti kraja ter delo Krajevne skupnosti. Zato so stroški glasila izredno nizki. Posamezna številka, v nakladi približno 580 izvodov, stane od 90.000,- do 100.000,- SIT. Tudi dotacije kulturnega dinarja ne prejemamo.

V preteklem desetletnem obdobju so bili krajanje obveščeni o delu Krajevne skupnosti in o aktualnih dogodkih v Vipavi in bližnji okolici. Izdane so bile tudi posebne številke, in sicer:

- pred referendumom za samoprispevek za adaptacijo zdravstvene postaje Vipava, za dograditev OŠ Draga Bajca Vipava in adaptacijo stare šole - leta 1987;
- volilni programi strank pred volitvami l. 1990;

**vipavski
glas**

LAVRIČEVA KAJIZH
AJDOVŠČINA

- pred referendumom o ponovni prisotnosti vojske v Vipavi l. 1992;
- pred volitvami za člane občinskega sveta in župana s podatki o novi občini Vipava l. 1994.

Vipavski glas zelo radi berejo Vipavci, ki živijo v drugih krajih Slovenije in v tujini - v Franciji, Italiji, Švedski, Kanadi in ZDA. Pošilja ga KS ali pa sorodniki. Stalno dobivamo pohvale in priznanja, zato mnogi člani uredniškega odbora kljub težavam in izgubi časa vztrajamo pri tem delu. Glasilo radi uporabljajo tudi šolski otroci in študentje, kadar morajo pisati določene raziskovalne naloge o domačem kraju.

Glasilo dostavljamo vsem gospodinjstvom v KS Vipava. Če ga kdo ne želi prejemati, naj sporoči v pisarni KS, druge pa prosimo, da občasno prispevajo za stroške tiskanja. Cena posamezne številke znaša 200 SIT. Prispevke lahko prinesete vsako sredo v pisarno KS Vipava med 16. in 18. uro ali oddate članu uredniškega odbora. V vseh knjigarnah v Vipavi pa je možno glasilo tudi kupiti.

Vabimo mlajše Vipavce, da se pridružijo uredniškemu odboru, da bo glasilo, kakršnih je malo v Sloveniji, izhajalo tudi v naslednjem desetletju.

Uredniški odbor

650-LETNICA CERKVE SV. ŠTEFANA V VIPAVI

Začetki vipavske fare segajo daleč v preteklost. Po mnenju zgodovinarja Josipa Grudna (Zgodovina slovenskega naroda, str. 156) sodi Vipava med najstarejše fare na Goriškem, nastala naj bi že v prvi polovici srednjega veka. Cerkvenoupravno je že od vsega začetka spadala pod oglejski patriarhat. Do srede 13. stoletja se na ozemlju Zgornje Vipavske razvije prazupnija Vipava. Sledeč zapisom ljubljanskih šematizmov (litopisov) naj bi bila leta 1345 zgrajena cerkev sv. Štefana v Vipavi. Razlog je bil zelo preprost. Dotedanja cerkev sv. Marka je postala premajhna. Cerkev sv. Marka je namreč stala v Podskalci. Bila je najstarejši sakralni spomenik v Vipavi in je kljubovala času do konca druge svetovne vojne. V prvih povojnih letih je v žaru socialistične revolucije doživela tragičen konec - izbrisana je bila z obličja zemlje. Cerkev sv. Štefana je bila dvakrat povečana, prvič leta 1556. V bistvu je bila prvotna cerkev sv. Štefana, ki je bila do tedaj kot podružna cerkev, tako predelana, da so prvotno cerkev porušili in na istem mestu zgradili župnijsko cerkev sv. Štefana. Cerkev je bila grajena v gotskem slogu, kar pričajo ostanki v zidovih ladje in prezbiterija. Cerkev iz tega časa je bila krajša od sedanje za štiri metre. Zvonik je bil zase, vhod v cerkev pa je bil spredaj. Leta 1750 je bila cerkev drugič predelana in podaljšana do zvonika. Gotski slog je bil zabrisan. Cerkev je bila izdelana v baročnem slogu. Cerkev sv. Štefana je postala župnijska cerkev po letu 1556. Do tedaj je bila župnijska cerkev sv. Marka.

Sedanja župnijska cerkev sv. Štefana hrani več umetnin:

- Freske:

Na stropu ladje in prezbiterija je izdelal freske slovenski freskant Franc Jelovšek v letih 1751-52. Freske na stenah prezbiterija pa so delo slovenskega freskanta Janeza Wolfa iz leta 1876-77.

- Slike na platnu:

Sliki Smrt sv. Jožefa in Janeza Nepomuka je naslikal J. Metzinger, Križev pot pa je delo slikarja Koželja iz Kamnika.

Veliki oltar je iz kararskega marmorja. Na desni strani ladje je Marijin oltar v baročnem slogu; na oltarju je znamenit tabernakelj, ki ga je izdelal kipar F. Robba. Na levi strani ladje je kapela sv. Barbare, kjer je nameščen nekdanji grajski oltar sv. Barbare iz črnega marmorja. Znamenita je prižnica iz marmorja, polna intarzij. V štirih nišah so štirje kipi cerkvenih očetov: sv. Avguštin, sv. Ambrož, sv. Hieronim in sv. Gregor Veliki.

Cerkev sv. Štefana je dobro ohranjena in sodi med najlepše župnijske cerkve na vipavsko-goriškem območju.

Letos slavimo 650 letnico cerkve sv. Štefana. Bog daj, da bi imela svoje poslanstvo še stoletja in stoletja.

Franc Pivk, župnik

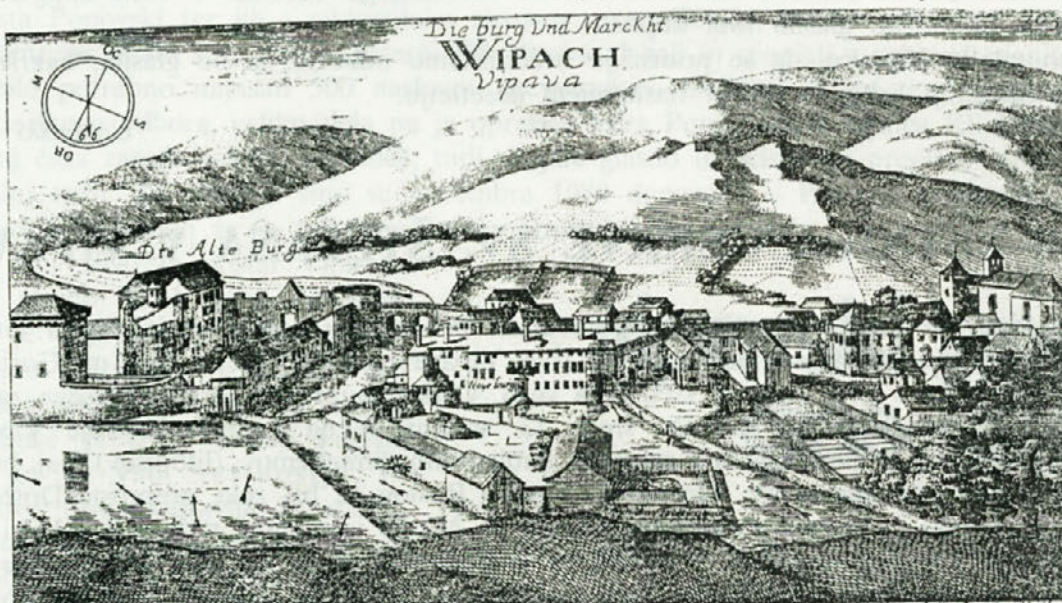
VIPAVSKI PORTALI

Drugo nadaljevanje

Osemnajsto stoletje

V tiriintrideseti, septembrski številki Vipavskega glasa smo opisali nekatere značilnosti in posebnosti vipavskih portalov iz 16. in 17. stoletja, ki jih je, kar je spričo časovne oddaljenosti razumljivo, malo ohranjenih. Ti maloštevilni, a pomembni

portala kapele sv. Bonifacija, ki se glasi: DEO, ETPIAE MATRICONSECRE (2) izraža prvo letnico na portalih iz tega stoletja: 1702. Zadnjič smo že omenili letnico 1750, ki je enkrat v rimskih, enkrat v arabskih številkah vsekana na južnem in severnem (zazidanem) portalu župne cerkve sv. Štefana in priča o koncu njene velikopotezne in dolgotrajne obnove in širitve (3), in letnico 1759 na portalu nekdanje

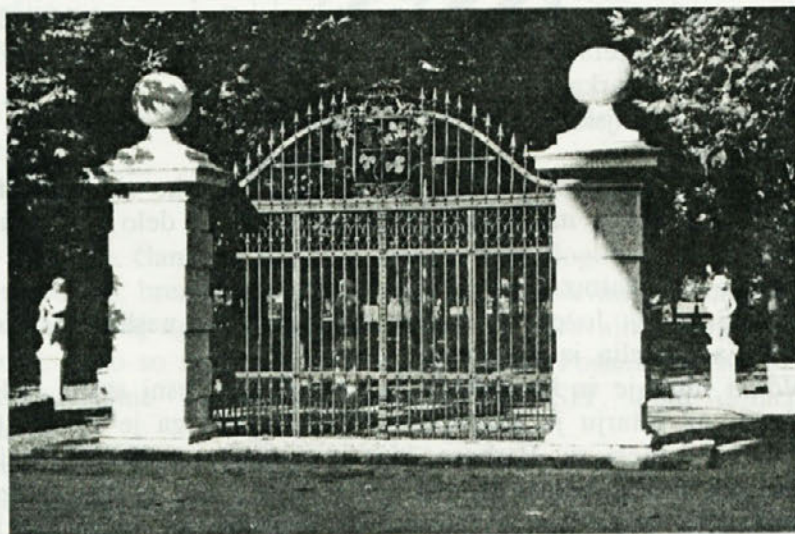
Valvasorjeva upodobitev "gradu in trga Vipave", objavljena leta 1669

portali pa so napovedali in v veliki meri določili stil vipavskih portalov osemnajstega stoletja, v katerem je Trg doživel pravi stavbarski razcvet. O njem nam govori nepretrgan niz letnic na portalih cerkva in kapel, Lantierijevega gradu in številnih trških hiš od začetka do konca stoletja.

O intenzivnosti te stavbarske dejavnosti v Vipavi priča dejstvo, da so bile v prvih šestih desetletjih 18. stoletja zgrajene ali obnovljene in razširjene kar tri bogoslužne stavbe: kapela sv. Bonifacija v desnem, na novo zgrajenem krilu Lantierijevega gradu, cerkva sv. Marka ob gradu in župna cerkev sv. Štefana na drugem koncu Vipave. Posvetilno besedilo s kronogramom (1) na prekladi

cerkvice sv. Marka, ki je govorila o času njene prenove.

Tem pomembnim datumom iz stavbne

Slopasti "porton" nekdanjega ograjenega grajskega vrta. Nekdaj sta stala obakraj osrednje vrtno poti za njim kamnita puta z grobom grofov Lantieri.

zgodovine Vipave kmalu sledi še letnica 1762 na sklepnem kamnu glavnega portala Lantierijevega gradu, ki nam pove, da se je takrat dograjeni in prenovljeni grad, ki je v 17. stoletju še gledal prek kamnitega mosta na dvoriščno severno stran (4), z novo fasado in novima stranskima kriloma dokončno obrnil na jug, k Trgu, proti Vipavski dolini.

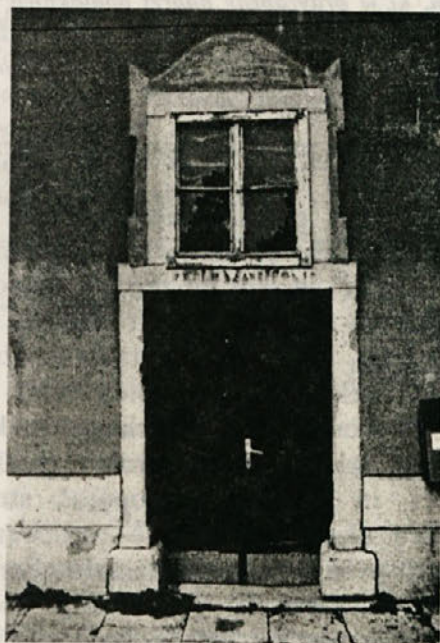
Takrat je bil najbrž tudi urejen in ograjen grajski vrt z mogočnim rustikalnim slopastim "portonom" in naseljen s kamnitimi ljudmi - puti. To so bili najbolj reprezentativni stavbarski dosežki 18. stoletja v Vipavi, ki so tudi prostorski mejniki glavnega trškega jedra.

Skladno so jih dopolnjevale številne zidave in prezidave hiš in gospodarskih poslopij premožnih tržanov: uradnikov, trgovcev, obrtnikov, strnjene ob cesti skozi Vipavo od Lantierijevega gradu do župne cerkve sv. Štefana, torej na severni strani današnjega Glavnega trga (5), ob Ulici Vojana Reharja, Trgu Pavla Rušta, Beblerjevi in Laurinovi ulici. Datiranih portalov trških hiš iz osemnajstega stoletja sem naštel 18, po stilu, obliki in drugih sorodnostih bi jih prisodil v tisti šas še najmanj toliko, velika večina pa jih je v omenjenem trškem jedru. Prav ta skupina povečini ločnih in rustikalnih portalov je dala podobi vipavskega Trga pečat resnobne lepote in starinski nadih, h kateremu je le še prispevala patina časa. Zunaj tega izrazitega zgodovinskega in stilnega jedra stoji le rustikalna "kolona" z nedatiranim košarastim lokom pri Baronovih, Vojkova 2. Bilo jih je še nekaj, a so jih podrli, npr. ločno rustikalno kolono Drufovih ali Trufovih (6), od katere je na tleh na dvorišču nekdanje domačije ostal za spomin le še markanten čokat peterooglat sklepni kamen s strešico (kakor pri portalu današnjega farovža, ki je bil tudi last Drufovke) ter vklesano letnico 1792 - zadnjo iz tega stoletja - in začetnicama "A. R."; vsi klesanci te "kolone" so k sreči ohranjeni in uporabljeni za razne namene pri hiši v bližnji soseščini.

Še en "prežitek" te vrste je mogoče videti vzidan v severno, zatrepno fasado prazne hiše Drejdlnovih, Na Hribu 29: to je manjši četrtooglat sklepni kamen, ki je verjetno sodil k hišnemu portalu, z vsekanim napisom: "N: 60 / J: K: / 1776".

Lanthierijev grad

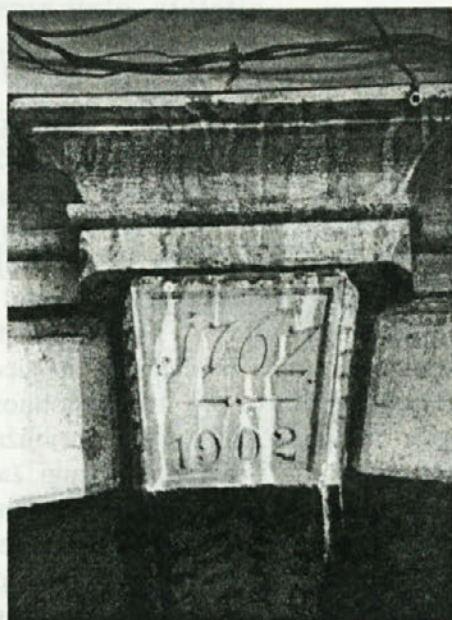
Lotimo se natančnejšega ogleda portalov pri Lantierijevem gradu, ki je tudi v tem oziru najpomembnejši in pri katerem se stavbarski koledar 18. stoletja začneja - kot smo že omenili - z letnico, skrito v kronogramu na portalu bivše kapele sv. Bonifacija. To je sicer preprost portal z vodoravno preklado, ima pa - tako kot tudi oni na skrajni desni strani fasade, gledano proti njej - to posebnost, da imata podboja podvojeni bazi, se pravi še manjši bazi vrhu dolnjih masivnih baz. (Taki dvojni bazi ima samo še nedatiran ločni portal v zidu Fajdigovega vrta - poprej portal gospodarskega poslopja Fajdigovih - ki gleda na Grabrijanovo ulico. Po tej podobnosti je mogoče sklepati, da je vsaj približno sočasen z grajskima.) Ta in še drugi taki portali v grajski fasadi imajo še eno posebnost: nadsvetlobo, ki jo je sicer opaziti v Vipavi v manjših dimenzijah samo pri kletnih portalih, kjer ima bolj vlogo oddušnika.

Portal nekdanje grajske kapele sv. Bonifacija z visoko nadsvetlobo in kronogram na prekladi.

Osrednja pokončna os grajske fasade je izredno poudarjena in okrašena s kamnitimi in zidanimi arhitekturnimi členi: z glavnim vhodnim polkrožnim rustikalnim portalom, dopolnjenim z gladkima pilastroma ob straneh, kamnitim balkonom tik nad njim, na katerega se odpira izjemen zastorasti portal, žal, deloma zazidan. Ob njem se -

kot podaljšek spodnjih kamnitih pilastrov - njeta v višino zidana pilastra, in če jima sledimo, usmerita pogled gledalca na arhitekturno in kamnoseško oblikovano sporočilo na najvišji točki fasade: kamniti

Sklepni kamen glavnega grajskega portala z napuščem, ki je pravzaprav naprej pomaknjen del nadstropnega venčnega zidca. Lepo je vidna razlika v načinu oblikovanja letnice dograditve sedanjega gradu in letnice njegove obnove.

in kovinski grb grofov Lantierijev, nekdanjih gospodov gradu in Vipave.

Ko opazujemo glavni grajski portal, se nam kar vsiljuje primerjava s "kolono" Tabra, o kateri je, kot že rečeno, mogoče domnevati, da sodi v konec 16. stoletja ali v 17. stoletje. Oba portala sta polkrožna, oba imata nekakšen pravokoten okvir, le da ima taborska "kolona" neprekinjen gladek, a razviden lok iz enako širokih gladkih klesancev in zunanji, izstopajoč strog pravokoten okvir iz robustnih rusticiranih ("špičenih") in v vogalih zalomljenih klesancev, medtem ko je notranji, ločni del grajskega portala bolj igrivo sestavljen iz izmenjujočih se gladkih in rusticiranih klesancev, ki so nad kapiteloma zalomljeni, v temenu pa se z izstopajočim sklepnim kamnom povezuje z venčnim zidcem, ki loči pritličje od nadstropja in obenem uokvirja in zaključuje portal; plitva gladka pilastra in klesanci ob straneh, ki so vsi enako dolgi, in ne izmenoma daljši in krajši kakor pri "koloni" Tabra, uokvirjajo notranji del portala, poudarjajo njegovo imenitnost in obenem usmerjajo pogled v višino, ki ga ne ustavita ne venčni zidec

ne balkon. V nasprotju s funkcionalno lepoto v sebi skladne trpežne "kolone" za dvizni most čez obrambni jarek Tabra, katere vloga je bila predvsem obrambna, gre tu, upoštevajoč celoto omenjenih arhitekturnih členov, za reprezentanco grofove odličnosti in moči ter za ugajanje uživaškemu baročnemu okusu časa. Za ta okus preobilja sta značilna tudi na zunanji strani pilastrov ponovljena "nepotrebna" kapitela, ki sta za en klesanec nižja od pravih kapitelov in sta točno na sredi višine portala oz. pritličnega dela fasade.

Ob glavnem grajskem portalu je treba opozoriti še na drugo, spodnjo letnico, vklesano na sklepnem kamnu: 1902. Očitno je bila tedaj prenovljena fasada gradu. To se hitro opazi na njenih kamnitih členih, kot so portali, okna, talni zidec ("cokl"),

Rustikalni glavni portal gradu, objekt s pilastroma; nad njim kamnit konzolni balkon z balustrsko ograjo in izjemen balkonski portsi z zastorastim lokom.

vogali...: vsi, tudi glavni portal, so bili preklesani z zobatim kladivom, "bato", to je z orodjem, ki ga v 18. stoletju še niso poznali. Dokaz, da so bili vidni kamniti deli gradu resnično preklesani, je videti na zunanjih straneh v spodnjem delu kamnitih slopov "portona" grajskega vrta: samo na tistih površinah, ki sta bili še po drugi svetovni vojni zakriti s parapetnim zidom vrta, se še vidi prvotna fina obdelava klesancev z "martelino", vsi ostali deli "portona" z velikima vrhnjima krogla vred so bili "batirani", tako kot kamniti členi gradu.

V osemnajsto stoletje, nekateri morda že na konec sedemnajstega, sodijo na dvorišče obrnjeni portali trikrilne stanovanjske stavbe gradu med rokavom Vipave, ki priteče od Podfarovža, in izvirov Podskalo. O večjem polkrožnem portalu z masivnima zgoraj zaobljenima bazama, preprostima kvadrastima kapiteloma in sklepno zagozdo ni dvoma, saj ima na njej vklesano letnico 1767. Časovno neoznačeni pa so nizek čokat osrednji rustikalni portal, ki pelje skozi srednje krilo stavbe proti nekdanjem lesenemu mostu v Podskalo, in vitka manjša stranska polkrožna portala s preprostima kapiteloma in zagozdo, skozi katera se pride v stavbo. Če si ponovno ogledamo Valvasorjevo upodobitev Vipave in gradu, označenega kot "Noye burg", vidimo v ospredju, ob Podskali, nizko dolgo stavbo z mlinskim

"Kolona" Tabra, lani dvignjena za en sklad klesancev nad prvotni nivo tal. Na prekladi je pritrjen kamnit grb plemiške rodbine Neuhaus.

Opombe:

- (1) Kronogram je napis, v katerem je letnica izražena s poudarjenimi črkami, ki se berejo kot rimske številke. Letnico da seštevek teh števil.
- (2) Posvetilni napis pomeni: "Bogu in blaženi Materi posvečam". Prevedel klasični filolog Otmar Črnilogar, župnik v Podragi.
- (3) Nekaj izbranih podatkov o tem je bilo objavljenih v prispevkih F. Mesesnela: Sv. Štefan v Vipavi, Zbornik za umetnostno zgodovino 1926, zvezek 1, str. 60-64. Pisec je črpal podatke iz računske knjige cerkvenih ključarjev Liber perceptorum et expositorum par. Ecclesiae S. Stephani Protomartyris. Vippaci ab Anno 1714 usque ad 1780, ki se hrani v vipavskem župnijskem arhivu.
- (4) Glej podobo Vipave ("Die burg und Marckht Wipach - Vipava") v delu J. V. Valvasorja: Topographia Ducatus Carnioliae modernae, 1679.
- (5) Tedaj je bila tam samo ozka cesta, ki so jo na južni strani obdajale grofove "štale". Podrli so jih Italijani okrog 1935. leta in tako naredili prostor za "plac".
- (6) Danes Vojkova 36. Nekdanji lastniki, menda priseljenci s Češkega, so se pisali Drufovka.

Fotografije: Božidar Premrl

kolesom sredi dolžine fasade, približno tam, kjer je zdaj prehod z rustikalnim portalom, o prehodu in mostu čez Podskalo pa ni ne duha ne sluha. Torej lahko utemeljeno sklepamo in trdimo, da je bilo srednje krilo prezidano ali dozidano šele po (približno) letu 1679, ko je izšla omenjena Valvasorjeva Topografija, in tedaj približno so bili postavljeni tudi omenjeni portali.

Naj izrabim priložnost in na tem mestu opozorim tiste, ki morda razmišljajo, da bi dali lepi stari, a od zoba časa oglodan ali umazan portal svoje hiše prenoviti kamnoseku, da lahko s tem portalu naredijo nepopravljivo škodo. Pnevmatično ali v najboljšem primeru ročno zobato kladivo namesto "marteline" in "fleks" ali "šajba" namesto "škrpela" ga bosta sicer prenovila, a tudi popolnoma predrugačila, mu odvzela izvirnost in zgodovinsko vrednost. Bolje je očistiti plemeniti kamen z lopatico, "špahtlom", "drateno" ali sirkovo krtačo, ga umiti z vodo, če je umazanija preveč trdovratna, pa poskusiti s sokom iz paradižnikov, kakor mi je iz svojih izkušenj svetoval neki kamnosek v Istri.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Božidar Premrl

VIPAVSKI ŽUPANI POD ITALIJANSKO IN NEMŠKO OBLASTJO (IV)

Po premoru nadaljujemo z opisi poti naših županov. V 33. št. VG smo se poslovili od župana Josipa Petrovčiča, ki je bil zadnji voljeni slovenski župan pred nastopom fašizma. Italijanske oblasti so kmalu začele postavljati celo vrsto italijanskih fašističnih županov, imenovanih "podesta". To so bili ljudje, ki niso znali slovensko in niso poznali naše kulture in običajev. Priseljeni so bili iz raznih krajev Italije. Italijanske oblasti so jih pogosto menjavale, zato se našim ljudem niso posebno vtisnili v spomin. Politično ostri in trdi so ostali na svojih položajih dalj časa. Pisnih virov o njihovem službovanju v naših krajih skoraj ni, saj so bili italijanski arhivi uničeni ali pa odpeljani. Iz posameznih listin, ki so se ohranile po raznih krajevnih arhivih drugih primorskih

Na novi cesti okoli leta 1936

občin, so brez zaporedja navedena posamezna imena prefekturnih komisarjev, ki so službovali v Vipavi. Bili so v glavnem politični nameščenci in so opravljali nalogo občinskih tajnikov. Imenovani v arhivu so bili leta 1929 pref. komisar Luciano Gasparini, leta 1931 U. Castagnoli, kot podesta pa v letih 1938/39 Vincenzo Ghermasoli, spet 1939 prefekturni komisar Caso Cesare. Kljub temu se nekateri starejši Vipavci še spominjajo italijanskih nameščencev v funkciji županov. Tako naj bi bil prvi postavljeni župan za Petrovčičem Italijan Pacelli, ki je dal odstraniti grofove štale. Stale so na sedanjem prostoru parka pred ZD v Vipavi. Bil je zagrižen fašist. Za njim je to službo

opravljal Giovanni Weifro. To naj bi bilo okrog leta 1932-33. Delo župana je opravljal profesionalno. Za kratek čas ga je zamenjal živinozdravnik Spilinbergo, ki se je poročil z domačinko Štefko Poniž. Funkcijo je opravljal neprofesionalno.

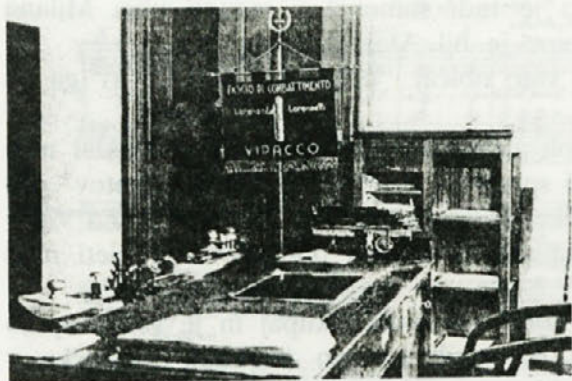
Iz obrtnega dovoljenja pok. Ivana Seljaka, ki ga je prejel 28.8.1934, lahko ugotovimo, da je bil v tem času kot "podesta" podpisan na dekretu Iginio Di Piazza, geometer po poklicu.

Najbolj se je v spomin domačinov vtisnil župan Carlo Paroni, ki je bil kar nekaj let prej že vojaški ekonom. To funkcijo naj bi prevzel okoli leta 1937 in jo zaključil ob razpadu Italije leta 1943. Župan Paroni je bil doma iz Krmina. Njegovo ženo so ljudje v spominu ohranili po nelepah besedah, ki jih je večkrat delila Slovincem: "Brutti schiavi!" (grdi sužnji). Njegov tajnik je bil Cavallina, zagrižen fašist, ki so se ga ljudje bali. Bil je majhne postave in zelo surovega nastopa. Stanoval je pri Krhnetovih. Njegov politični govor, ki ga je imel na "teraci" Tomažičeve hiše na mostu čez Belo, je Vipavcem dal vedeti, kaj je fašizem. Na "teraci" je kričal: "Kdor ni z nami, je proti nam. Ta, ki je proti nam, naj si pripravi kovček in naj se pobere v Rusijo". Imel je celo več političnih funkcij, praktično je ta tajnik odločal o vsem, kar se je zgodilo v

Parada fašistov skozi Vipavo

Vipavi v tistem času. Gospod Toni Cizara se ga dobro spominja. Ko je prišel iz redne vojaške obveznosti domov, ga je Cavallina poklical in mu predlagal, naj se vpiše v fašistično organizacijo FASCIO. Imenovani je to gladko odklonil in odšel domov. Čez nekaj dni je prejel zopet poziv

Sedež FASCIA v Lanthierjevem gradu v Vipavi.

za vojsko, kar je bila kazen za odklonilno stališče do vpisa v to organizacijo.

Družine postavljenih županov so uživale vse privilegije. Vse so si privoščile služkinje, ki so bile Slovenke, domačinke. Ljudje postavljenih županov niso imeli za svoje, zato so bili do njih nezaupljivi.

Po razpadu Italije je nastopil službo župana domačin dr. Emil Petrič, advokat, ki je imel odvetniško pisarno v Ajdovščini skupaj z odvetnikom Brasom. Vendar dela ni opravljal dolgo. Konec leta 1943 je bil zahrbtno ubit v Vipavi.

Ob prihodu Nemcev, leta 1943/44 je bil nekako predlagan ter izbran za župana Vipave Anton Bajc, takratni gostilničar (Podfarovžem). Zaradi znanja italijanskega in nemškega jezika je imel velike prednosti pred drugimi. Njegov tajnik je bil Janko Ferjančič - Pismošošev. Bajc je bil župan, dokler je bila Vipava pod nemško upravo. Pod nemško upravo je bil župan imenovan Bürgermeister.

Po končani vojni se je ustanovil v Vipavi Krajevni ljudski odbor (KLO). Njegov prvi predsednik je bil Josip Kostanjevič, ki se je vrnil domov iz angleške vojske. KLO Vipava se je ohranil do leta 1952, ko je bila ustanovljena občina Vipava.

Zanimiv je tudi prikaz, kako je fašistični sistem sistematično vključeval in organiziral mladino in odrasle v politično organizacijo. Po razlagi Antona Cizara so fašisti moško mladino vključevali v naslednje skupine:

1. predšolske otroke so vključevali v skupino Figli della Lupa (sinovi volkulje);
2. šolsko mladino so vključevali v organizacijo Ballila;
3. mladince od 15. do 17. leta so združevali v Avan guardiste;
4. mladi v starosti od 17. leta dalje do služenja vojaškega roka, so bili vključeni v organizacijo Giovanni fascisti (mladi fašisti) in Premilitari (predvojaška);
5. fašistična organizacija za odrasle osebe pa je bila FASCIO;

Sedež organizacije Fascio naj bi bil v Lanthierjevem gradu, v desnem krilu spredaj.

Ženska mladina je imela svoje skupine, in sicer:

AVAN GUARDISTI do 17 let.

1. Piccole Italiane (mlade Italijanke) - deklice do 5.r. osnovne šole;
2. Giovane fasciste (mlade fašistke) - deklice do konca osnovne šole;
3. Donne rurali (kmečke žene).

Pa še recite, da nas politika ne spremlja od zibelj do groba!

Magda Rodman

FANTOVSKA ŠAGRA POD AVSTRIJO

Štefanovi fantje

Pomnenje na avstrijske čase je že zelo odmaknjeno. Žal nam je umrl pred časom eden dobrih ljudskih pripovednikov v našem kraju, Alojz Rehar, ki nam je znal o tem času veliko pripovedovati. Spadal je v skupino filozofsko razmišljajočih ljudi iz ulice Milana Bajca, ki so se izredno živo zanimali že iz fantovskih let za dogajanja na domačem in svetovnem političnem prizorišču. Skupinica mož in fantov Josip Kostanjevic, Izidor Rehar, Alojz Rehar in njegov brat Franc je požirala dosegljive vesti iz takratnih časopisov in spremljala svetovne dogodke. V času II. svetovne vojne in že prej je na skrivaj poslušala radijska poročila pri krojaču Francu Božiču, ki je tudi stanoval v sedanji ulici Milana Bajca. Žal so vsi ti že umrli, zadnji iz te skupine je bil Alojz Rehar.

Za pok. Alojzem Reharjem je ostal zapisan star običaj "fantovske šagre", ki ga je imenovani pripovedoval dne 2.2.1993:

"Fantje pod Avstrijo niso smeli zvečer hoditi okoli ali pa vasovati pri dekletih, dokler niso dopolnili polnoletnosti (24 let) in dokler niso bili sprejeti v družbo "Štefanovih fantov". To se je zgodilo vsako leto konec leta za tiste letnike, ki so dopolnili polnoletnost. Za vstop v to družčino so morali plačati določeno pristojbino, da so bili potrjeni in sprejeti med Štefanove fante. Plačilu se je reklo "fantovšna".

Samo praznovanje je zgledalo takole: župan je zbral ves letnik skupaj in je vso skupino peljal slavnostno po Vipavi z muziko. Fantje so nosili zastavo in imeli nageljčke v gumbnici. Župan je stopal na čelu kolone. Ustavili so se na dogovorjenem kraju, običajno v kaki gostilni in se tam malo poveselili. Seveda je tam prihajalo tudi do tepeške. Če so se ga fantje malo preveč napili, so poklicali orožnike.

Sicer so praznovali vstop v fantovšno za vsakega posebej ob rojstnih dnevih polnoletnosti, seveda manj slovesno. Pri zadnjem v letu pa so bili povabljeni vsi fantje iz istega letnika in to je bil velik praznik za cel letnik. Temu prazniku so rekli FANTOVSKA ŠAGRA.

Ta običaj se je ohranil, dokler niso prišli Italijani v naše kraje in je zavladal fašizem.

Magda Rodman

PREDSTAVLJAMO VAM

STANKO PREMRL - OB 30-LETNICI SMRTI

Stanko Premrl v svojih poznih letih (Koledar Goriške Mohorjêve družbe za l. 1980)

PESEM TVOJE BO ŽIVLJENJE...

V Podnanosu so se letos spominjali rojaka, duhovnika in glasbenika, skladatelja slovenske državne himne Stanka Premrla.

V letu 1995 je minilo 30 let od smrti msgr. Stanka Premrla, velikega slovenskega glasbenika po rodu iz Šembida. Kljub temu, da je v glasbenih krogih poznan kot eden najplodovitejših slovenskih skladateljev, ga širša javnost premalo pozna. Mnogi Slovenci, žal, tudi ne vedo, da je skladatelj Zdravljice, slovenske državne himne.

Stanko Premrl je z razvejano glasbeno dejavnostjo izjemno posegel v slovensko glasbo, v cerkveno glasbo kar odločilno.

VIII
Zdravica.
Quasi da S. Stan. Padernove. *J. Premrl.*

1. Tri-jakti, obo-di-ko so diti vnae nam dakti, ki nam oti-je ki-b, m-
 2. Kora najpaj vaele Zdravica, kralje, čemu rapil?
 3. Bog čini vas slavnice, Polje izklati police!

Že februarja so se ga spomnili na priložnostni kulturni prireditvi v Lavričevi knjižnici v Ajdovščini.

Na Jožefovo, 19. marca, je bila v župnijski cerkvi v Šembidu spominska maša, pri kateri je dr. Tone Požar lepo orisal lik Stanka Premrla, duhovnika in glasbenika. Pri maši in nato na kulturni prireditvi pred njegovo rojstno hišo so se mu poklonili zlasti domači pevci, vključeni v tri pevske zборе, od katerih nosita dva

Njegova zapuščina obsega blizu 2000 objavljenih skladb, med katerimi so pretežno skladbe za cerkvene potrebe, precej pa je tudi posvetnih.

Kot ravnatelj stolnega kora v Ljubljani je neposredno vplival na izvedbeno prakso cerkvenega zborovskega petja, ki se je pod njegovim vplivom usmerilo v sodoben glasbeni izraz. Poleg rednega dela v stolnici je kot organist prirejal koncerte izjemne umetniške višine tudi drugod po Sloveniji. Z vzgojiteljskim delom na orglarski šoli, konservatoriju in akademiji za glasbo v Ljubljani je izobrazil celo vrsto organistov in pevovodij ter odličnih slovenskih glasbenikov, ki so sooblikovali slovensko glasbo do današnjih dni.

Urejanje Cerkvenega glasbenika in pisanje strokovnih člankov pa je bila njegova dejavnost, s katero je usmerjal slovensko glasbeno življenje v evropske tokove in vrednostne kriterije.

Letošnje spominsko leto je ponujalo lepo priložnost, da velikana slovenske glasbe 20. stoletja bolje spoznamo in prodorneje sporočimo slovenski javnosti vse njegove zasluge za narod in njegovo kulturo.

To nalogo smo si radi naložili mnogi, ki občudujemo njegovo izjemno osebnost in ustvarjalnost.

njegovo ime. Njegovo življenjsko in glasbeno pot je predstavila tudi domačinka Vida Trošt, ki je pred dvema letoma Stanka Premrla izbrala za svoje diplomsko delo. Izjemen poudarek je letošnjemu jubileju dala muzikološka stroka. 14. novembra je bil v Ljubljani celodnevni simpozij, na katerem je 11 predavateljev ovrednotilo mnogovrstno Premrlovo ustvarjalnost: urejevanje Cerkvenega glasbenika, vodenje orglarske šole, njegove maše in druge cerkvene skladbe, orgelske skladbe, posvetne skladbe, njegove spise, koncertna poročila in orglarstvo.

Slovenski komorni zbor in Slovenski komorni orkester sta s koncertom številnim ljubiteljem Premrlovih cerkvenih skladb zvečer istega dne v Slovenski filharmoniji podarila čudovit glasbeni užitek.

Sobota, 25. november, pa je bil dan, ko je Premrlov rojstni kraj na poseben način živel s svojim rojakom.

Organizacijski odbor je ob podpori Krajevne skupnosti Podnanos, občine Vipava, Zveze kulturnih organizacij Ajdovščina, Ministrstva za kulturo ter mnogih velikodušnih sponzorjev in ljudi dobre volje pripravil zaključno prireditev ob letošnji 30. obletnici smrti zaslužnega moža.

V novem župnijskem domu je popoldne

potekal simpozij, s katerim smo želeli organizatorji tudi domačinom in zlasti glasbenim krogom širšega primorskega prostora predstaviti Premrlovo življenje in njegov glasbeni opus - s ponovitvijo treh referatov iz ljubljanskega simpozija, predvsem pa še s šestimi dodatnimi referati, s katerimi so predavatelji, pretežno domači intelektualni potencial, osvetlili Premrlo tudi z drugih zornih kotov.

Vida Trošt je orisala Premrlovo življenjsko pot.

Ivo Jelerčič je raziskal Premrlove povezave z rojstnim krajem in njegovo prisotnost v spominih domačinov, ki so ga poznali. Jurij Rosa je z očmi zgodovinarja predstavil nekatera trpka dejstva iz Premrlovega življenja in javnega spomina nanj v bližnji preteklosti ter pojasnil podrobnosti v zvezi z nastankom slovenske državne himne. Bojana Pižent - Kompara je ocenila Premrlovo pesniško zapuščino, Irena Marušič pa analizirala

Prijatli, obrodile so... Izbral in uredil je 63 mešanih, moških, ženskih in mladinskih zborov, s čimer je združil v eno zbirko skladbe, ki so bile raztresene po različnih revijah, pesmaricah in v rokopisni Premrlovi zapuščini in doslej še niso bile ovrednotene. Pevski zbori in njihovi pevovodje bodo imeli odslej pri roki izbran skladateljev posvetni opus in upajmo, da bodo tudi raje poustvarjali ta del glasbenega zaklada slovenskega naroda, ki je zrasel iz slovenskih tal in je tako pristno slovenski kakor pri malokaterem našem skladatelju.

Bogat program tega dne je zaokrožil nastop Slovenkega komornega zbora iz Ljubljane pod vodstvom Mirka Cudermana in z orgelsko spremljavo Barbare Pibernik, ki je v župnijski cerkvi sv. Vida izvedel izbran program Premrlovih cerkvenih skladb. S koncertom je zbor pripravil izjemno doživetje tukajšnjemu občinstvu, ki je imelo redko priložnost doživeti veličino Premrlovih skladb

Nova maša Stanka Premrlo v Podnanosu leta 1903.

pesniška besedila v njegovih posvetnih skladbah. Dane Selan je predstavil doslej manj znani opus Premrlovih klavirskih skladb. Cerkvenim skladbam so se posvetili trije predavatelji. Edo Škulj je govoril o Premrlovih orgelskih skladbah, Jože Trošt je orisal bogastvo Premrlovih cerkvenih skladb, Leon Krnel pa je raziskal prisotnost skladateljevega dela na primorskih cerkvenih korih.

Dragocen dar pevovodjem in drugim glasbenikom je ob tej priložnosti izdana in ta dan predstavljena zbirka Premrlovih posvetnih zborovskih skladb, ki jo je urednik, domačin Ivo Jelerčič simbolično poimenoval

v izvedbi tako odličnega zbora.

Organizatorji smo bili izjemno zadovoljni z obiskom in odmevnostjo prireditve, tako z udeležbo na simpoziju in predstavitvi zbirke, kjer je bilo navzočih od 60 do 80 poslušalcev, kakor na večernem koncertu, ko je blizu 400 poslušalcev dobrodu napolnilo našo prostorno cerkev.

Vsi, ki nam je blizu Premrlovo glasbeno izročilo, smo začutili, da je bilo prav in potrebno na več načinov opozoriti na njegovo dediščino.

Upajmo, da bodo vsi, ki jim je mar naše glasbene kulture in naših zaslužnih prednikov, z obogatnimi spoznanji po svojih močeh

širili glas o doslej v javnosti preveč prezrti osebnosti slovenske kulturne zgodovine. Največ pa bomo lahko k temu prispevali pevci in glasbeniki, če bomo nadaljnja desetletja skrbeli za to, da se bo slišala Premrlova glasbena muza, kakor je zapisal Stanku "Johanovemu" za 60-letnico rojstva

njegov bližnji sosed iz rojstne vasi, jezuit Viktor Kopatin:

"Iz nebeških pevskih zborov
prihitel je sel, odprl
v srcu Tvojem vrelec pesmi:
pel do danes je Premrl."

Jurij Rosa

IZ NAŠE KS

Člani sveta KS Vipava iskreno čestitamo prebivalcem Vipave, Zemonu in Nanosu ob dnevu slovenske samostojnosti, 26. decembru. Želimo vam blagoslovljene božične praznike, v novem letu pa miru in medsosedskega razumevanja.

*Predsednik sveta KS
Ivan Rehar*

DRUGO NADSTROPJE STARE ŠOLE V DRUŠTVENE NAMENE

20. oktobra 1995 so se sestali na pobudo KS Vipava predstavniki klubov, strank in društev, ki delujejo v naši KS. Po seznanitvi s potekom obnove stare šole in ogledom stavbe je bilo sklenjeno, da se izdelata izvedbeni načrt in popis del ter predračun za drugo nadstropje stare šole. Najprej je potrebno rešiti problem okolice in odvajanja deževnice. Potreba vseh, ki organizirano delujejo v KS, po urejenih prostorih je velika. Nekatera društva so pripravljena urejati prostore tudi s prostovoljnimi deli. Sestanka so se udeležili predstavniki sedemnajstih organiziranih skupin.

ODLAGANJE KOMUNALNIH ODPADKOV NA DEPONJI POD DOLGO POLJANO

Komunalno-stanovanjsko podjetje iz Ajdovščine obvešča krajanje KS Vipava, da je odlaganje komunalnih odpadkov na deponiji pod Dolgo Poljano dovoljeno vsak dan, razen nedelje, od 7. do 15. ure, ob sobotah pa od 12. do 16. ure. Izven tega časa je deponija zaprta.

MNENJE KS VIPAVA GLEDE PONOVDNE OŽIVITVE LANTHIERIJEVEGA DVORCA

Po zboru krajanov 27. oktobra 1995 je svet KS Vipava na svoji seji dne 2. novembra 1995 podal naslednje mnenje:

- Zavedamo se pomena, ki ga ima celoten kompleks Lanthierijevega dvorca za kraj in krajanje Vipave.
- Krajanje podpiramo razvoj turizma kot perspektivne panoge 21. stol. tudi v Vipavi.
- Podpiramo ovrednotenje Lanthierijevega dvorca in ideje, ki bi vrnilo življenje v celoten kompleks (grad, Podskala, Tabor, kamnolom).
- Oživljanje naj zajema vse tiste dejavnosti, ki ne motijo in ne spreminjajo identitete ljudi in kraja ter zgodovinskih danosti in etičnih vrednot.
- Podpiramo dejavnosti, ki se bodo same vzdrževale in nudile krajanom kreativna delovna mesta.
- Oživljanje kompleksa Lanthierijevega dvorca izključuje vključitev igralništva v turistično ponudbo na območju KS Vipava kot celote.

Glede sestave upravnega odbora menimo, naj ga sestavljajo poleg predstavnikov občine najprej predstavniki KS Vipava, strokovnjaki s področja arhitekture, naravne in kulturne dediščine, ekonomisti.

V upravnem odboru naj ne bo potencialnih investorjev.

Predstavniki KS Vipava, ki so v upravnem odboru, imajo pravico veta.

Z mnenjem, ki je podano, so se vsi prisotni soglasno strinjali, posredovali smo ga svetu občine Vipava.

Martina Naglost

IZ NAŠE OBČINE

OB PRVI OBLETNICI DELOVANJA NOVE OBČINE VIPAVA

Z lokalnimi volitvami v decembru 1994 smo v Sloveniji tudi v praksi začeli uveljavljati nov koncept lokalne samouprave, v katerem je občina temeljni element. Smisel novih občin ni v izvajanju oblasti, ampak v zadovoljevanju skupnih potreb lokalne skupnosti. Prav v tem pa se način delovanja novih občin najbolj razlikuje od starih. Za vse nas, ki nam je občina do sedaj pomenila predvsem mesto kjer smo podaljševali veljavnost potnih listov, prometnih in vozniških dovoljenj, urejali davčne in premoženjske zadeve, pridobivali gradbena in lokacijska dovoljenja in podobno, pomeni nov sistem lokalne samouprave ne samo spremembo v načinu delovanja družbene strukture, ampak zahteva tudi nujnost sprememb v naši zavesti. Tisti, ki so pričakovali, da bodo zgoraj navedene zadeve po novem lahko urejali v Vipavi namesto v Ajdovščini, so seveda razočarani, vendar pa ima nova občina po zakonu o lokalni samoupravi povsem drugačne naloge.

Nova občina je pristojna za vse lokalne zadeve, razen za tiste, ki so po ustavi ali zakonu zunaj njene pristojnosti. Zadeve skupnega lokalnega pomena so npr. načrt razvoja občine, urejanje prostora in določanje prostorskih planov, stavbno-zemljiška politika, določanje občinskih javnih služb, določanje komunalnega reda, predpisovanje prometne ureditve, zagotavljanje reda in miru, zagotavljanje sredstev za gradnjo lokalnih cest, vodovodnega, energetskega in drugega infrastrukturnega omrežja, pospeševanje delovanja služb socialnega skrbstva in otroškega varstva, skrb za socialno ogrožene, invalide in ostarele, razvoj športa in rekreacije, skrb za turistično in kulturno dejavnost, upravljanje z občinskimi javnimi površinami itd. Naloge občine Vipava so sicer natančno določene v občinskem statutu, že iz zgoraj naštetega pa je razvidno, da je naloga občine predvsem zagotavljanje pogojev za kvalitetno življenje občanov in njihov vsestranski razvoj.

V prvem letu delovanja Občine Vipava smo se kot nova in neizkušena občina po pričakovanju soočali z nekaterimi problemi organizacijske narave, prihajalo pa je tudi do določenih vsebinskih zapletov, ki jim je med drugim botroval tudi zakonodajalec z nejasnimi formulacijami v zvezi s pristojnostjo župana na eni strani in občinskega sveta na drugi strani. Šele spremembe zakona o lokalni samoupravi, ki so bile sprejete v marcu 1995, so natančneje definirale delo sveta občine in župana. Sicer pa je imel Občinski svet Vipava v letošnjem letu največ dela s sprejemanjem normativnih aktov, ki so nujni za nemoteno delovanje občine. Sprejet je bil statut občine, poslovnik občinskega sveta, odlok o organizaciji in delovnem področju občinske uprave in odlok o gospodarskih javnih službah, konstituirani pa so bili tudi vsi odbori in komisije občinskega sveta, ki jih predvideva zakon. Z občino Ajdovščina potekajo razgovori o delitveni bilanci, vendar pa dokončen dogovor še ni bil dosežen.

Vseh zadev, ki jih je Občinski svet obravnaval, v tem dopisu seveda ni mogoče omeniti, v zadevah, ki se nanašajo konkretno na Vipavo, pa je bilo precej časa namenjenega urejanju lastniških razmerij in pravic s Kmetijsko zadruzo Vipava v zvezi s stavbo združnega doma v Vipavi, novi prometni ureditvi na Glavnem trgu, ki je bila predpisana brez vednosti občine, problematiki osnovnega šolstva v Vipavi ter revitalizaciji Lanthierijevega dvorca v Vipavi. Lastniški odnosi s Kmetijsko zadruzo še niso dokončno urejeni, na Glavnem trgu se bodo izvedli popravki, projekt dograditve osnovne šole v Vipavi je v fazi tik pred začetkom gradnje, v zvezi z Lanthierjevim dvorcem pa so bila sprejeta izhodišča za njegovo revitalizacijo.

O Lanthierijevem dvorcu je bilo v zadnjem času precej povedanega, zato bi na tem mestu omenil le pomembnost dvorca za nadaljnji razvoj Vipave in njene okolice. Obnovljeni Lanthierijev dvorec bo skupaj z naravnim okoljem, v katerega je postavljen, predstavljal eno najlepših izletniških (turističnih) točk v bližnji in daljni okolici. Z njegovo revitalizacijo se bodo odprle možnosti za nadaljnja vlaganja v gospodarske dejavnosti, družbeno infrastrukturo in urejanje prostora. Potrebna sredstva za izvedbo tega projekta so ogromna in Občina Vipava jih prav gotovo ne more zagotoviti, zato so potencialni investitorji v tem projektu še kako dobrodošli. Občinski svet, ki je najvišji organ odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine, pa bo skrbel, da se bo ta projekt, tako kot tudi vsi ostali, izvajal v skladu z interesi večine prebivalstva.

V naslednjem letu bo Občinski svet več pozornosti posvetil vsebinskim zadevam in manj normativnim aktom, ki so bili po večini že sprejeti v letošnjem letu. Sprejeti bo treba načrt razvoja občine, revidirati prostorske plane, poskrbeti za določene investicije v komunalno in drugo infrastrukturo, sprejeti lokacijski načrt trase avtoceste, sprejeti načrt gradnje obrtne cone itd. Menim, da ima vipavska občina še precej neizkoriščenih možnosti, da pa je za njihov razvoj potrebno zagotoviti ustrezne pogoje. Prav pri zagotavljanju takih pogojev pa je vloga občine najpomembnejša.

Ob koncu bi želel voščiti vsem bralkam in bralcem Vipavskega glasa v imenu Občinskega sveta Vipava in v svojem imenu vesele božične praznike in srečno novo leto 1996.

Goran Kodolja
Predsednik Občinskega sveta Vipava

POROČILO O DELU OBČINE VIPAVA

Občina Vipava se je po petintridesetih letih ponovno osamosvojila in začela skrbeti za svoje občane. Počasno razdruževanje z občino Ajdovščina in delitev premoženja ter sprejemanja svojega proračuna je narekovalo, da sta obe občini imeli še skupni žiro račun, ki se je praznil po dvanajstih letih za obe občini. Po sprejetju obeh občinskih proračunov v zadnji tretjini leta občini samostojno nastopata v izvrševanju politike proračuna občine. S sprejetjem proračuna je občina Vipava korak bliže samostojnemu delu in odločanju. Po sprejetju delitvene bilance med občinama pa bosta občini popolnoma samostojni.

Poleg tekočih del so glavne naloge občine Vipava naslednje:

- izgradnja in dozidava osnovne šole Vipava
- menjava poti "javno dobro" za šolski prostor
- pomoč pri nakupu - prodaji vojaških objektov
- gradnja čistilne naprave Vipava
- usklajevanje trase avtoceste
- sanacija plazu Erzelj
- asfaltiranje ceste Barnce-Nanos

- odpravljanje posledic neurja
- delo v zvezi z razdružitvijo oziroma delitveno bilanco med občinama
- gradnja mostu v Vipavi
- dokončanje investicije mostov Bela in Lozice
- dokončanje investicije stare šole v Vipavi
- obnova Lantherijeve graščine

IZGRADNJA IN DOZIDAVA OSNOVNE ŠOLE VIPAVA

Že dalj časa se je poskušalo dograditi in zaključiti osnovno šolo v Vipavi, vendar smo bili glede tega v občini Ajdovščina diskriminirani, odmaknjeni. Intenzivni naporu zadnjih dveh let so počasi začeli kazati rezultate. Letos je glavno delo narejeno, saj smo prišli v projekt investicije v šolo pri Ministrstvu za šolstvo in šport. Dela potekajo po planu, kot smo si jih postavili med letom. Projektant šole Vipava je Castrum d.o.o. iz Ajdovščine, ki opravlja dela po pogodbi in roku. Idejne zasnove so potrjene pri Ministrstvu za šolstvo in šport. V mesecu decembru bo izdana lokacijska dokumentacija in gradbeno dovoljenje ter razpis za gradnjo šole Vipava.

Glavni problem bo zagotavljanje sredstev s strani občine kot tudi ministrstva, vendar pričakujemo ugodne rešitve. Gradnja naj bi se začela meseca februarja 1996 in tako potekala celo leto 1996.

MENJAVA POTI "JAVNO DOBRO" OB SEVERNI VOJAŠNICI ZA POTREBE ŠOLE V JUŽNI VOJAŠNICI

Ob severni vojašnici so poti "javno dobro", ki so služile za pot na Zemono. Teh poti v naravi več ni, saj je tu športni kompleks. Da pa bi se knjižno stvari uredile, smo predlagali menjavo poti za šolski prostor v južni vojašnici. Ministrstvo za obrambo se je strinjalo in predlog podprlo. Pravno se stvari urejajo istočasno kot prodaja cele južne vojašnice.

PRODAJA VOJAŠKIH OBJEKTOV

Občina Vipava in podjetniki smo izkazali interes za nakup vojaških objektov na območju občine Vipava.

Veliko dogovarjanja je bilo potrebno, da smo zadeve spravili z mrtve točke in začeli pripravljati pogodbe o nakupu objektov. Tankovske garaže so v procesu odkupa, ki bo letos zaključen, saj so pogodbe podpisane in sledi le še plačilo. Kompleks južne vojašnice predstavlja večji zalogaj in zahteva več usklajevanja. Geodetska uprava enota Ajdovščina je opravila izmero in razdelitev vojašnice po predhodnem mnenju občine in najemnikov. Po ocenjeni vrednosti se bodo objekti prodajali najemnikom s funkcionalnim zemljiščem. Občinski svet pa je sprejel sklep, da se prepusti predkupno pravico najemnikom, v kolikor kupijo tudi javne poti. Glede na dosednji potek dogovorov in opravljeno delo, bodo podpisane pogodbe o nakupu objektov konec meseca decembra. Občinski svet predlaga tudi nakup stare ambulante in zazidalne parcele v vojašnici za potrebe občine ali preprodajo.

Glavni moto pri nakupu ali prodaji objektov znanemu lastniku je bil, da ne more v ta prostor več priti nekdo, ki bi nas lahko zaviral v razvoju in nam postavljaj pogoje. Tako se bo občina Vipava, posebno pa sama Vipava, lahko odprla na jug.

GRADNJA ČISTILNE NAPRAVE VIPAVA

Gradnja čistilne naprave se uresničuje, gradbena dela že potekajo. V projekte, ki jih je pripravljaj Agroind in Stanovanjsko komunalno podjetje, se je vključila tudi občina in pomagala pri realizaciji projektov in pridobivanju sredstev. Projekt se je razširil tudi za potrebe Vipave in Gradišča ter tako skupaj zajel kompletan prostor. Občina se je vključila v projekt pridobitve nepovratnih sredstev za izgradnjo komunalne infrastrukture in tudi pridobila sredstva v višini 11,2 milijonov. Iz proračuna občine Vipava smo namenili 6,2

milijonov tolarjev. Kaj predstavlja navedena investicija ali njen pomen, ne bi posebej razlagal.

USKLAJEVANJE AVTOCESTE PO VIPAVSKI DOLINI

Občina je veliko sodelovala z Ministrstvom za okolje in prostor ter dajala svoje pripombe k idejnim rešitvam, s katerimi je seznanjala občinski svet in KS, ki jih trasa tangira. Največ usklajevanja je bilo potrebno, da ni avtocesta povozila Tankovske garaže in predlog priključka za Vipavo ter predlog servisne in vzdrževalne postaje na priključku Mlake.

Naša prizadevanja slonijo tudi na zahtevku, da se sredstva iz spremembe namembnosti vrnejo v celoti v občino in nikakor ne smejo ostati v Ljubljani, kot to določa zakon. Ta denar pa naj se porabi za oživitev vetrozaščitnih pasov, urejanje zemljišč, projekt namakanja in drugo.

SANACIJA PLAZU ERZELJ

V letu 1994 smo prijavili ugrez poti na Erzelju in problem pri zagotavljanju dostopa in oskrbi s pitno vodo. Zato smo prišli v program sanacije plazov na Ministrstvu za okolje in prostor. Potrebno je bilo pripraviti vso dokumentacijo in slediti razpisom, ki so potrdili naše napore z odobritvijo 1,5 milij. za geološke raziskave in pripravo načrtov za sanacijo. Nakar se je odobrilo še 7 milij. za samo investicijo. Investicija bo opravljena preko zime, saj so dela že oddana izvajalcu.

ASFALTIRANJE CESTE NA NANOS IZ PODNANOSA

Občinski proračun občine Ajdovščina je v letu 1994 predvidel 4 milij. sredstev za asfaltiranje ceste na Nanos, ki se jih ni porabilo, združili smo jih s sredstvi letošnjega proračuna v višini 5,7 milij. in se prijavili na razpis za razvoj demografsko ogroženih območij in pridobili še 4,7 milij. V investicijo so vključena še sredstva RTV Ljubljana in sredstva KS Podnanos, Lozic in Podrage, ki gravitirajo na površine na Nanosu. Pogodba za investicijo je podpisana in je v izvajanju. Vrednost vseh opravljenih del znaša 15.724.826,00 SIT.

DELO PRI ODPRAVI POSLEDIC NEURJA

Občina Vipava je prva začela aktivnosti za odpravo posledic neurja, ki je prizadelo primorske občine in Dolenjsko.

Na kraj katastrofe smo poklicali odgovorne iz Ljubljane, ki so prišli takoj in opravili ogled ter obvestili ministre in vlado. S pomočjo civilne zaščite, svetovalne službe Agroinda je potekalo veliko aktivnosti, naslovljenih na vlado in ministrske resorje, ki so zadolženi za ta področja.

Občina je zbirala individualne prijave škode in te posredovala naprej. Na podlagi teh smo dobili sredstva v višini 5,6 milij. in jih tudi razdelili oškodovancem po predlogu vlade. Pričakujemo še dodatna sredstva v višini 38 milij., ki pa bodo prihajala celo leto 1996. Vodili smo še aktivnosti za zmanjšanje katastrskega dohodka, kar bo tudi realizirano. Poznan vam je predlog o odpisu trošarine, kjer smo tudi sodelovali, vendar se nismo strinjali z načinom porabe teh sredstev, saj naše področje občine zaradi velike škode ne dobi iz tega naslova nič, razen Kleti Vipava, kar pa je tudi prav. Vodile so se še aktivnosti za pomoč pri obnovi vinogradov in drugo. Sredstva, ki bodo še prišla, bomo delili glede na individualno škodo oškodovanca.

DELITVENA BILANCA

Glavna naloga komisije za delitveno bilanco in uprave občine Vipava je realna razdelitev premoženja med obe nastali občini. Dolgo časa smo čakali na predlog Ministrstva za

lokalno samoupravo, da nam bo posredovalo normative in pogoje, kako naj se deli premoženje. Predlog predvideva delitev premoženja lokalno ali pa na število prebivalcev. Naš predlog je od vsega začetka delitev premoženja po številu prebivalcev za vse premoženje, ki smo ga v 34 letih skupaj ustvarili. Politika investiranja ali vlaganja je bila normalno v občinsko središče, zato nam bo težko dokazati vsa vlaganja v bivši občini v primerjavi z vlaganjem v naš prostor ali, koliko smo premalo dobili investicij v občino Vipava. Zato je naša komisija predlagala, da se pooblasti revizijsko ustanovo, ki bi pregledala investicije za vse leta skupnega dela. Zavedali smo se, da bi v ta namen porabili še dodatna sredstva in ogromno dela, vendar bi le tako prišli do realnega stanja. Kljub našim predlogom smo začeli deliti premoženje po postavkah in delo še ni dokončano, dokončano naj bi bilo do 31.12.1995, vendar najbrž ne bo.

MOST VIPAVA

Zaradi dotrajanosti mostu v Vipavi čez reko Vipavo se je državni inšpektor odločil za enostransko zaprtje mostu. Občina se z navedeno odločitvijo ni strinjala saj je zaprtje mostu ohromilo promet in povečalo lokalni promet skozi Vipavo. Protesti in zaprtje ceste na mostu so pospešile samo rekonstrukcijo, ki je bila predvidena za konec leta 1996. Z vsemi usklajevanji in pogovori smo dosegli, da se investicija že izvaja in bo dokončana meseca aprila 1996. Nadzorni organ nas je obvestil, da bo rekonstrukcija zaradi počasnega strjevanja betona potekala postopoma, v predsledkih, zato prosijo za razumevanje.

INVESTICIJA MOSTOV BELA IN LOZICE

Za obe investiciji se je namenil denar že v lanskem letu iz proračuna občine Ajdovščina in sredstva ministrstva za obrambo zaradi zagotovitve varne pešpoti vojakov in občanov preko mostu Bela. V letošnjem letu so se zbirale ponudbe za investicije in te se je tudi oddalo najboljšim ponudnikom. Most Lozice je dokončan, most Bela pa se končuje. V naslednjem letu se bo podaljšalo še pot do križišča in do pokopališča .

INVESTICIJA STARE ŠOLE VIPAVA

Investicija stare šole Vipava se vleče že dalj časa. V lanskem letu smo zagotovili sredstva za adaptacijo prvega nadstropja. Pri dokončanju investicije je prišlo do več del, zato smo morali v letošnjem letu nameniti iz proračuna še dodatno 2 milij. Tako sta pritličje in prvo nadstropje obnovljena in sta pripravljena za uporabo. V tretjem nadstropju je potrebno še postaviti tlake in obnoviti stene ter postaviti viseči strop. Tako bo investicija stare šole v grobem dokončana. Žal pa ni denarja v proračunu za ta namen in bo treba sredstva poiskati drugod. Nujno pa bodo morali krajani KS Vipava očistiti okolico in tako šoli dati svoj pečat.

Občina Vipava je delovala še na drugih področjih. Ministrstvu za kmetijstvo smo predlagali, da dolina postane območje z omejeno proizvodnjo zaradi poletnih suš in spomladanske moče v poljedelski proizvodnji. Predlagali smo odprtje policijske pisarne v Vipavi. Vodimo prostorsko planiranje in pripravljamo novo obrtno cono v Vipavi. Prizadevamo si, da bi občina postala turistična in tako imela dodaten vir dohodka.

OBČINSKA UPRAVA - ZAPOSLENI

1. Branko Tomažič - v. d. tajnik
2. Pavel Perhavec - svetovalec župana za razvoj gospodarskih javnih služb in prostorsko planiranje občine Vipava
3. Silvana Vitežnik - svetovalka župana za finance in gospodarski razvoj, računovodja in

finančni referent

4. Majda Sever - tajnica

5. Helena Popovič - pomočnica župana za pravne in premoženjskopravne zadeve (preko Mladinskega servisa)

Občanom Občine Vipava želimo vesel božič in srečno novo leto 1996, v katerem moramo s skupnimi močmi doseči čimveč za dobrobit občine Vipava.

Branko Tomažič

v.d.tajnik

* * *

O PETICIJI PROTI GRADNJI IGRALNICE

Skupina občanov, ki nasprotuje igralniški dejavnosti v Vipavi, se je odločila izrabiti ustavno pravico (45. člen), po kateri ima vsak državljan možnost do vlaganja peticij in drugih pobud splošnega pomena. V desetih dneh smo zbrali 412 podpisov, vendar moramo poudariti, da nismo zbirali podpisov po vseh krajevnih skupnostih. Bili smo časovno omejeni, saj smo želeli peticijo uvrstiti na občinsko sejo, ki je bila 30. novembra 1995.

Vzporedno s to akcijo smo tudi posameznike, stranke in druge združbe političnega, verskega in kulturnega pomena ter slovensko javnost pisno obveščali o namerah župana oz. njegovih sodelavcev. 22. novembra 1995 smo podpisniki vložili vlogo in peticijo s podpisi županu in svetu Občine Vipava. 28. novembra 1995 je župan odgovoril občanom občine Vipava in podpisnikom vloge. V tem obvestilu je dobesedno zapisal: "Glede na nekorektno zbiranje podpisov in na druge formalno-pravne pomanjkljivosti ne morem upoštevati prejete vloge, saj sploh ne gre za peticijo oz. pobudo splošnega pomena, ki bi kot taka temeljila na zakonski osnovi."

Razen na začetku omenjeni 45. člen ustave RS in 105. člen statuta Občine Vipava (ta dva akta ne precizirata zbiranja podpisov za peticijo) ni drugih zakonskih ali podzakonskih določb ali predpisov, ki bi določali, kako naj bi se občani s peticijo obračali na organe Občine. Zato sklicevanje na nekorektnost in na druge formalno-pravne pomanjkljivosti nima podlage in je zavrnitev obravnave peticije nezakonita. Na zadnji občinski seji torej župan svetnikom ni prebral določb, ki se nanašajo na peticijo, ampak tiste zakonske in podzakonske akte, ki se nanašajo na referendum in civilno iniciativo.

Zato menimo, da imajo podpisi svojo težo in da bi morali o tem vprašanju še govoriti. Bogomir Kovač je na zboru krajanov večkrat poudaril, da če kraj ne bo zavzeto sprejel njegovega celotnega načrta (z igralnico vred), bo ta projekt obsojen na propad. Ali si občinski svet in župan ne nalagata prevelike odgovornosti, če nameravata izpeljati ta načrt, kljub temu da toliko občanov misli drugače? Koliko ljudi bo razočaranih kasneje, ko se bodo negativne posledice začele kazati v Vipavi in okolici. Odgovornost bo velika. Smo za spremembe in za obnovo, toda naj nam to prinese nekaj pozitivnega, nekaj takega, kar bo bogatilo vse občane, ne pa le nekaj posameznikov, ostalim pa delalo škodo.

Alenka Čehovin

PLANINSKI RAJ – TRENTA

Ta pot skriva v sebi nekaj posebnega. Do današnjega dne smo jo poznali le, če smo šli s prstom po zemljevidu.

Mislili smo, da vemo o čudežu narave popolnoma vse. Vendar nam je ta dan odprl oči in prišli smo do spoznanja, da živimo s svojimi čuti daleč proč od nje.

Naj vam zaupamo, kam smo se pravzaprav odpeljali. Pot nas je vodila po zahodnem delu naše domovine, po Soški dolini. Čeprav smo do Trente sedeli samo v kombiju, smo z zanimanjem občudovali reko Sočo, ki je s svojim žuborenjem zapolnila tišino. Trenta je resnično pravi planinski raj. Obdajajo jo čudovite gore, ki vsakemu obiskovalcu zaupajo delček svoje zgodbe.

Najprej smo se ustavili v trentarskem muzeju, kjer smo si ogledali kratek film o Triglavskem narodnem parku.

Presenečeni smo osupnili, ko smo prišli v temen prostor, v katerem so bili televizijski ekrani. Z zanimanjem smo strmeli vanje in spremljali tok reke Soče. Začutili smo umirjenost. Radovednost nas je pripeljala do "šok sobe". Tudi ta prostor je obdajala tema in ob pogledu nanj smo se zamislili. Bil je poln odpadnega materiala. Tako smo lahko videli, spoznali in se prepričali, da ljudje, čeprav se imamo za najbolj bistra bitja, s svojim početjem počasi, a vendar vztrajno uničujemo naravo in sebe. Na žalost ne znamo živeti z naravo in jo ljubiti, da bi njeni sadovi vedno znova dozorevali.

V tretjem nadstropju smo si z veseljem ogledali tudi staro trentarsko hišo in predmete v njej. Življenje Trentarjev v takratnih časih je moralo biti zanimivo in težko obenem.

Trenutki so drveli naprej in še preden smo utegnili obrniti pogled k urinim kazalcem, smo ponovno sedeli v kombiju. To pa ne pomeni, da smo izlet zaključili. Nasprotno!

Kolesa našega kombija so se po petminutni vožnji ustavila pred hišo našega prijatelja Marka v Trenti št. 8, kjer smo zaužili okusno kosilo. Marko nam je pripravil odličen srnjakov golaž. Potrebno je bilo skuhati le še polento. Po obilnem kosilu smo se odpeljali do Vršiča in se naužili svežega gorskega zraka.

Domov smo se vračali skozi čudovite kraje. Še posebno sta nas očarala Bohinjsko in Blejsko jezero.

Dan je bil prečudovit. Prvič smo zares začutili, kakšna sreča je biti z naravo, jo gledati in z njo govoriti.

Saša Rolih

NAŠI OBČUTKI IN MISLI O IZLETU

Prevzela me je tišina in mogočnost gora. Čudovit dan.

Gordana

Ostajam brez besed, vsi čuti so onemeli, le živ pogled govori zase. Veselje je nepopisno.

Saša

Všeč mi je bilo kosilo v naravi na samem, ob žuborenju Soče. To je povsem nekaj drugega kot kosilo v našem Centru.

Rok

Bilo mi je tako lepo, da bi kar tam ostala.

Sonja

Narava in Trenta sta mi bili še posebno všeč, ker je bil lep sončen dan. Prijetno je bilo kramljati v objemu gora.

Bojan

Narava me je prevzela in v sebi sem začutila osamljenost. Rada bi se vrnila nazaj v planinski raj.

Nataša

Čez lesenega Trentarja ter srnjakov golaž in polento ga pa ni.

Janko

V muzeju sta mi bili najbolj všeč trentarska hiša in "šok soba". Lepo mi je bilo tudi pri Marku doma, kjer sem pojedla okusno kosilo in se gugalna na gugalnici.

Lora

TEDEN OTROKA V CENTRU ZA USPOSABLJANJE INVALIDNIH OTROK

Geslo letošnjega tedna otroka, ki je bil od 2. do 8. oktobra, je bilo: DA BI ZMOGEL REČI: NE HVALA drogam, alkoholu, cigaretam in vsem nestrpnostim.

Za otroke našega Centra smo ga spremenili in na sestanku domske skupnosti smo se dogovorili, da bo naše geslo:

DA BI ZMOGEL REČI: POTRUDIL SE BOM, DA BOM prijazen, vljuden, radodaren, iskren, tovariški – VSAK DAN.

Veliko smo se ta teden pogovarjali, se igrali in učili, vsak dan v tednu pa smo imeli kulturno-zabavno prireditev.

V ponedeljek sta nam na frajtonarice igrala za ples Aleks Rutar iz Sela in Dejan Koren iz Dupelj. Ob zvokih domačih viž smo tudi zaplesali.

Skupaj s čarodejem Krunom smo čarali v torek in na koncu pričarali pravega živega zajčka. Prvič smo se s plesom srečali v sredo. Program latinsko-ameriških plesov so nam predstavili štirje pari plesalcev plesne šole Urška iz Ajdovščine. Bili smo očarani in navdušeni nad živalmi, hitrimi ritmi in upamo, da nas bodo še kdaj obiskali.

V četrtek sta bila naša gosta pevka Jožica Kališnik (od bivših Avsenikov) in citrar Miha Dovžan. Predstavila sta slovenske ljudske pesmi in Miha Dovžan je zaigral tudi tisto znano melodijo iz filma Cvetje v jeseni.

Zaključek našega tedna otroka pa je bil v petek. V discu sta igrala brata Denis in Dejan, ki sta naša stara prijatelja. Pela in igrala sta, mi pa plesali in se veselili pozno v večer. Teden je minil kot bi pihnil.

V sredo, na svetovni dan živali, je izšla tudi posebna številka glasila Studenček, posvečena našim mislim o živalih.

Delavci Centra vemo, da smo bili vsi nekoč otroci, ki smo se igrali in veselili, pa se pozabili veseliti in se zdaj ponovno trudimo za veselje in srečo naših gojencev.

*Ravnateljica
Zdenka Fučka*

MINILO JE 30 LET

Življenje je kot roman. Ni važno, kako dolgo je, ampak koliko je vredno.

Tehtati in ocenjevati 30 let življenja ustanove, kakršna je naša, ni mogoče z merili sveta moči, uspeha in tekmovalnosti, ker si želimo vedno novih, kar se da trajnih dobrin, ker

nam ni dovolj, da samo živimo: hočemo tudi napredovati, belimo si glavo, kako bi se zrinili čim više...

Naš svet je drugačen.

Center je šola in dom, kjer izobražujemo, vzgajamo in usposabljammo za življenje in

Premrla -
Vojka" Vipava.
Ustanovila ga je
Skupščina
občine
Ajdovščina.
Finančne
obveznosti so
prevzeli za šolo
Sklad za šolstvo
RS, Sklad za
socialno
zavarovanje in
občinska
socialna skrbstva
za oskrbnine, za
zdravstvo pa
zdravstveni
skladi v regijah.
K oskrbninam

hkrati gradimo most zaupanja, ljubezni in odprtosti.

Kako smo začeli?

Jeseni 1958 je bila v bolnišnici za predšolsko in invalidno mladino Stara gora ustanovljena prva posebna osnovna šola za cerebralce. Pričeli smo s pripravljanim in prvim razredom po programu posebne osnovne šole. Vzporedno s šolanjem so bili otroci obravnavani tudi v fizioterapiji, logopediji in zdravstveno negovani. Uspehi so bili hitro vidni in šola se je razvijala. V treh letih smo imeli že tri razrede. Za četrtega v bolnišnici ni bilo več prostora. Prav tako je šola še vedno finančno bremenila bolnišnico. Otroke smo po tretjem razredu odpuščali domov, kjer so ostali brez šolanja. Tako je najprej delovala le trirazredna šola do leta 1964. Takrat je Sklad za šolstvo prevzel finančne obveznosti. Starši teh otrok so na roditeljskih sestankih zahtevali osemletno šolanje in celotno usposabljanje v samostojni ustanovi. Jeseni 1964 se je interni oddelek bolnišnice Nova Gorica preselil iz Vipave v Šempeter. Republiški sklad za šolstvo je stavbo odkupil in določil mesto zavodu. Stavba je bila v zelo slabem stanju. Adaptacije so potekale do septembra 1965.

Sredstva so prispevali Sklad za šolstvo SRS, Sklad za socialno zavarovanje SRS in Sklad za finance SR Slovenije.

Pravno je bil zavod ustanovljen 31. maja 1965 z nazivom Vzgojni zavod "Janka

so prispevali tudi starši.

V prvem programu je bilo predvidenih 60 gojencev in 31 delavcev različnih strokovnosti. Z delom smo pričeli 27. septembra 1965. Program za posebno osnovno šolo smo prevzeli po šoli za lažje duševno prizadete otroke.

Sprejeli smo 56 učencev in jih po preizkusu znanja razporedili v štiri razrede. Vzporedno z razredi so bile ustanovljene tri vzgojne skupine, ki so jih vodile vzgojiteljice. Vzgojni program je vseboval vsa vzgojna področja, s poudarkom na osamosvajanju pri vsakodnevnih opravilih, pri higienskih navadah, izboljšanju motorike, čustveni sprostitvi in socialnem vključevanju.

Program fizioterapije so zasnovali specialist ortoped in fizioterapevti po pregledu vseh gojencev. Za vsakega so predvidevali obravnavo glede na prizadetost. Pri delu so uporabljali izkušnje invalidskih institucij v Sloveniji in tudi širše iz sveta.

Podobno smo zasnovali program na negi. Tu je potekalo delo v treh turnusih in vse dni v letu. Tudi tu smo razdelili otroke glede na samostojnost pri samourejanju in mobilnosti. Več kot polovica učencev je bilo vozičkarjev. Za te smo morali imeti dodatne delavce, ki so skrbeli za prenašanje in prevažanje gojencev v šolo, na terapije in druge dejavnosti. Za zdravstvene potrebe sta skrbeli glavna sestra in hišni zdravnik. Socialna delavka je zasnovala kontakte s starši, s pristojnimi institucijami v domačem

kraju in z vsemi strokovnimi delavci, ki so obravnavali otroke v zavodu in izven njega. Psiholog je uvedel timsko delo pri obravnavi otrok.

Leta 1966 smo pridobili tudi delovno terapevko, imeli smo 7 oddelkov šole z lastnimi učitelji. Prav tako je delovalo 6 vzgojnih skupin. Število otrok se je povzpelo na 70. Uvedli smo predmetno tehnični pouk v petem razredu in opremili delavnice.

V šolskem letu 1969-70 je bil formiran še osmi razred. V zavodu je bilo že 93 otrok. Program posebne šole je bil dograjen. Dopolnjevali smo ga z interesnimi dejavnostmi. Skušali smo otrokom nuditi vse, kar so imeli njihovi zdravi vrstniki. Imeli smo dva pevska zbora, dramski krožek, dopisniški krožek, likovni krožek, šolsko hranilnico, krožek ročnih del, gospodinjski krožek, mladinsko organizacijo,...

Leta 1970 - ob petletnici zavoda - je bilo v zavodu že 100 otrok. Izrabili smo sleherni kotiček in ga uporabili za dejavnost. Adaptirali smo podstrešje in uredili dodatne spalnice, vgradili dvigalo, opremili kuhinjo za gospodinjski pouk, dvorano za prireditve in delavnico za tehnični pouk. Vsi prostori so bili popolnoma zasedeni.

Leta 1973 je izšel Zakon o usposabljanju otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Omogočil je usposabljanje tudi zmerno duševno prizadetim otrokom. Te smo do tedaj odpuščali, če niso zmogli programa posebne osnovne šole. To leto smo prvič oblikovali skupino za usposabljanje

zmerno duševno prizadetih celebrancev za šolsko obdobje. To leto smo se tudi odločili organizirati enoletno pošolsko usposabljanje za delo. Na to nas je privedlo dejstvo, da so bili naši absolventi stari šele 15 let in neizkušeni za vstop v življenje. Oblikovali smo program, s katerim smo tem mladostnikom skušali dati čim več praktičnih napotkov za življenje. Praksa nam je vse bolj kazala, da bodo le redki lahko opravljali delo v rednih pogojih. Že zelo zgodaj smo predvidevali za večino naših gojencev delavnice pod posebnimi pogoji in okupacije na domu.

V šolskem letu 1977-78 se je zavod skladno z zakonom preimenoval v Zavod za usposabljanje invalidnih otrok "Janka Premrla - Vojka" v Vipavi. Tudi šola je dobila nov naziv v Osnovna šola s prilagojenim programom.

Starše smo vedno bolj vključevali v program. Oblikovali smo svet staršev. Njihov zastopnik je deloval v svetu zavoda. Skušali so materialno pomagati. Z zbiralnimi akcijami so pridobili za otroke prvi barvni televizor, pozneje še kombi.

Prostorska stiska je bila vse večja. Po predstavitvi razmer in problematike ustreznim republiškim institucijam smo leta 1987 pričeli z adaptacijo stare stavbe in dograditvijo novih domskih kapacitet.

Marca 1989 je bila slovesna otvoritev prenovljenega zavoda - površina se je iz 1700 kvadratnih metrov povečala na 4000 kv. metrov. Dobili smo novo opremo, nova

učila in za otroke in delavce se je začelo povsem drugačno življenje. Otroci so bili novega zavoda zelo veseli, saj so imeli dovolj prostora za prevažanje z invalidskimi vozički po zavodu in okoli njega. Veselili so se lepih, svetlih sob, ki so jih lahko urejali po svojem okusu in s tem ustvarjali večjo domačnost.

Kupili smo tudi kombibus Master in

s tem omogočili večjemu številu otrok učne ekskurzije, ogleda, izlete. Za več pomoči otrokom smo se odločili za civilnike. Z Ministrstvom za pravosodje smo sklenili sporazum za civilno služenje vojaškega roka in pripravili program dela za vključevanje civilnikov v življenje Centra.

Graditi in razvijati dejavnost na novih, trdno postavljenih in uveljavljenih osnovah pa je sreča in izziv obenem.

Danes je Center sodobno in strokovno opremljena institucija za usposabljanje otrok s posebnimi potrebami, kjer nenehno iščemo nove poti, se izobražujemo in sledimo novostim na vseh področjih, prilagajamo programe in oblike dela individualnim sposobnostim učencev, uvajamo nove oblike dela s starši, odpiramo vrata prostovoljnemu delu, se povezujemo s širšim okoljem.

Strokovno delo Centra temelji na timskem pristopu in obravnavi otrok. Brez kontinuiranega in koordiniranega dela

strokovnih delavcev različnih področij si danes ne moremo več predstavljati usposabljanja; naš cilj je, doseči čim večjo samostojnost v dnevni aktivnostih, v šoli, terapiji in prostem času.

Naše življenje in delo je naravnano tako, da otroci spoznavajo različne vrednote, si oblikujejo odnos do njih, se učijo živeti v skupnosti ter spoznavajo življenje v širšem družbenem okolju.

Vsako življenje ima svoj namen - nekatera večji, druga tišji, vendar so vsi enako pomembni. Morda vsi ne moremo doseči pomembnih odkritij, ustvariti nesmrtnih umetnin - lahko pa tudi mi dosežemo čudovite stvari - in se nasmehnemo drug drugemu in občutimo lepoto tega, da imamo drugega.

*Ravnateljica
Zdenka Fučka*

Z NANOSA

GAMSI NA NANOSU

Gamsi ali divje koze (RUPICAPRA rupicapra) so v sorodu s kopitarji. Poleti imajo temnorumeno barvo, pozimi pa temnorjav kožuh z belo liso na glavi in močno nazaj zakrivljane noge. Živijo v čredah, v gorskem svetu, dobro skačejo in plezajo po skalovju in stenah.

Na Nanosu se gamsi nahajajo med Šembiško in Podraško Turo, bolj redko prihajajo v smeri do Gradiške Ture, vidimo jih nad Belo, Sanaborom in na delu vzhodnega pobočja proti Pivki, kjer jih lahko opazimo v večjem številu.

V lepem vremenu, najsi bo to podnevi ali ponoči, gamsi leže na robovih ali ob strmih stenah na prostem, ob hudi zimi pa tudi v snegu. Pozimi si tudi najdejo hrano v pečinah na sončni strani, kamor se sonce močno upre, tam prične prvo odganjati malo rastlinje, ki jim kar dobro prija.

Lani sem večkrat hodil po Nanosu in dolgo časa nisem videl nobenih divjih živali. Pri zadnji hoji po nanoški planoti pa le zagledam lep trop gamsov, ki so se ob mojem prihodu razbežali po zaraščenem bregu. Negibno sem obstal in opazoval, če se bo kaj

Gams ima bistre oči in zelo razvit sluh in vonj premaknilo ali približalo, a vse je bilo mirno, le vetrič je k tlom potiskal visoko travo in slišati je bilo rahel šum grmovnih listov. Potem opazim nad robom pod seboj gamsa, verjetno je bila to stara samica, ki je prav tako mirno stala in pogledovala proti meni. Po nekajminutnem miru rahlo zapiska, zatem priteče ostali trop gamsov k njej in tako je bila vsa družina spet

skupaj. Verjetno so bili skupaj na paši in so se ob mojem nenadnem prihodu razbežali. Ob poznih popoldanskih urah pred nočjo

Divja koza - gams - je plaha žival

se gamsi radi zadržujejo na paši, zato jih v tem času lažje opazimo.

Letos jeseni, meseca septembra, sem šel pod vrhom Podraške Ture, pred seboj zagledam na jasi nekakšen majhen štor, iz njega sta štrleli dve suhi krivi vejici. Ko se je to iznenada pričelo premikati in obračati, obstanem pri miru. Presenečen sem ugotovil, da je ta štor glava gamsa, ki je ležal v visoki travi. Urno je skočil pokonci in zdirjal čez rob v skale. Stal sem in opazoval. Nato se prikaže na nasprotni strani spet drugi gams in počasi gre proti meni. V tem hipu sem si mislil o njem: saj vem, da ne boš prišel do mene, ker sem jaz iz druge "branše". Počasi je stopical do tam, kjer je ležal poprej drugi gams, verjetno njegov družabnik, povoha ta prostor, nato se obrne nazaj in je počasi odšel proti robu v skalne stene. Gotovo se je usmerjal

samo s pomočjo vonja; kajti te živali imajo izredno razvit vonj. Šel sem dalje proti Šembiški Turi. Po nekaj sto metrih hoje se ozrem nazaj in zagledam na skali nakakšno temno gmoto, podobno vreči. Nato opazim, da se to dviga in premika. Močno zažvižgam; enkrat, dvakrat. Nič. Zažvižgam tretjič, zmaje

Ko gamsu zmanjkajo položna tla, skače po skalovju z dolgimi skoki

se in skoči s skale. Bil je gams na straži, ki se mu ni dalo oditi s tako preglednega prostora na visoki skali.

Podnanoški lovci so pred leti postavili pod Šembiško Turo gamsa, izdelanega iz kovine, na visoko dvigajočo skalo. Ko tega gamsa zagledamo iz daljave, je videti, kot da bi bil živ, le da se nikoli ne premakne. Slišal sem, da so nanj že streljali in zadeli, ta pa še vedno stoji na skali.

Neki tuji obiskovalci Nanosa so se peljali po cesti iz podnanoške smeri proti lovski koči. Po prihodu iz tunela (predora) so otroci začeli v avtomobilu vpiti in mahati z rokami: "Oči! Oči! Glej tapravega gamsa na skali." Res je bil to gams, toda tisti, ki so ga postavili podnanoški lovci.

Franc Cerovšek

Gamsi se tudi družijo v večjih skupinah, kar jim omogoča večjo varnost in ozaljša družbeno skupnost

PO POTEH POLHARJENJA

V letošnjem šolskem letu je na OŠ Vipava – podružnica Podnanos potekal zanimiv projekt polharjenje. Vodja projekta je bil Gvido Pičulin, ki na šoli poučuje četrty razred. Za projekt se je odločil, ker je velik ljubitelj narave in ugotavlja, da je pri nas življenje polha še dokaj neraziskano. Opaža tudi, da polhe lovijo le redki posamezniki, ki jim je več do zabave kot do pravega polharjenja.

Projekt je razdelil na tri dele, in sicer:

- polharsko noč, ko so učenci in starši prebili noč in je bilo to za marsikoga edinstveno doživetje;

- delo z učenci v razredu;

- zaključna prireditev in razstava, kjer je bilo prikazano zbrano gradivo.

Otvoritev razstave je bila v soboto, 2. decembra 1995. Sodelovali vsi učenci 4. razreda in pevski zbor podružnične šole Podnanos. Razstava je bila odprta tudi za javnost.

Ob tej priliki so izdali tudi posebno glasilo z literarnimi in likovnimi izdelki učencev.

Učenci 4. razreda so projekt predstavili v enourni oddaji tudi na radiu Nova v Ajdovščini.

G.F.

Matej Tršač - 4. r.

KULTURNA IN ŠPORTNA DEJAVNOST

SLIKARSKO SREČANJE SLOVENSКИH UMETNIKOV NA DUNAJU

Od 27. avgusta do 1. septembra 1995 je bila na Dunaju slikarska kolonija slovenskih umetnikov. Zaključek tega srečanja predstavlja razstava v Slovenskem kulturnem centru v študentskem domu Korotan. Skupina šestih udeleženi umetnikov, ki jo sestavljajo predvsem slikarji, pedagogi, a tudi arhitekti in oblikovalci, se je oblikovala že septembra 1994 v sklopu tridnevne umetniške kolonije. Poleg Marka Andlovica, Lucijana Bratuša, Braneta Jazbarja, Marka Lavrenčiča in Miloša Marca se je enotedenskemu srečanju

priključil še Lucijan Lavrenčič. Skupino povezuje tesen odnos do Vipave in njene okolice. V umetnike, ki so povezani s to regijo, ker so tam rojeni, tam delujoči in živeči, so se vtisnile pokrajinske posebnosti. Slike, ki so nastale v sklopu prvega slikarskega druženja, opozarjajo na različne pristope k umetniškemu delu. Tudi v slikah, ki so nastale na Dunaju, se ohranja čvrsta samostojnost posameznega umetnika. Pomen tega slikarskega srečanja je predvsem skupno delo, razpravljanje v sklopu skupine. Različni

kraji druženja pripomorejo k novi, vsestranski motivaciji, ki vodi k novim umetniškim impulzom. Izhodna točka te skupine je kraj Vipava. Za kraj izvajanja letošnjega srečanja je bil predlagan Dunaj. Ta izbor temelji na tradicionalni povezavi med krajema, katere korenine izhajajo že iz prejšnjih stoletij. Vipavci so bili tradicionalni dobavitelji vina Dunaju.

Predvsem v 19. stoletju se je na Dunaju povečala prisotnost slovenskih ustvarjalcev in intelektualcev. Veliko umetnikov je prišlo študirat na Dunaj, kot npr. 1749 rojeni Lovro Janša, Jurij Šubic, ki je bil vpisan na Akademijo upodablajočih umetnosti in je kasneje po priporočilu arhitekta Theophila Hansena prišel k arheologu Henrichu Schliemannu, ker je ta v Atenah potreboval slikarja. Tudi znani slovenski slikar pokrajin Anton Karinger, rojen 1829, je preživel študijska leta na Dunaju, kamor je prišel leta 1845 študirat pokrajinsko slikarstvo k Ferdinandu Waldmüllerju na Akademijo upodablajočih umetnosti. Slikar Hinko Smrekar se je na Dunaju vpisal na tečaj za učitelja risanja na gimnazijah, ki so ga

izvajali v Muzeju za umetnost in obrt.

Še mnogi drugi slovenski umetniki so sodelovali na odgovornih mestih v kulturi, kot npr. Karel Frančišek Remb, ki je bil leta 1715 imenovan za direktorja galerije Lichtenstein; ali npr. slikar Franc Kavčič iz Gorice, ki je tudi začel študij na Dunaju, ga kasneje nadaljeval še v Bologni, Rimu in Benetkah, nato pa se je zaposlil kot profesor in prorektor dunajske akademije. Kasneje je bil imenovan za rektorja Akademije upodablajočih umetnosti. To mesto je obdržal do svoje smrti leta 1828.

*Gabriele Ruff
avstrijska kritičarka*

Razstavo z Dunaja so preselili v galerijo Duka v Vipavi, kjer je bila 8. decembra slavnostna otvoritev. Dela si lahko ogledate do 10. januarja 1996.

Zanimivo je tudi to, da so vsi ti umetniki obiskovali osnovno šolo v Vipavi in je bil vsem, razen Lucijanu Bratušu, prvi likovni pedagog in mentor Brane Jazbar, ki še vedno na naši šoli odkriva nove talente.

OBISK GORENJSKE FOLKLORNE SKUPINE

Folklorno društvo Vipava je pred kratkim gostilo skupino, ki tudi ohranja slovenske ljudske plesne in druge običaje. Prihajajo iz Ribnega pri Bledu. V nedeljo, 19. novembra, ob 17. uri so se predstavili z nastopom v vipavski kinodvorani.

Skoraj polno dvorano obiskovalcev je najprej pozdravila vipavska folklorna skupina in odplesala krajši splet. Uvodnim mislim povezovalca je sledil nastop gostov. Folklorna skupina Ribno pri Bledu je začela s svojim delovanjem že leta 1980. Zadnjih pet let aktivneje sodelujejo z nastopi po Sloveniji, pa tudi v tujini (Italija, Avstrija, Francija). Ob spremljavi harmonikaša in kitarista so nam tisti večer predstavili več vrst gorenjskih plesov. Spletu štajerišev in obrtniških plesov so se pridružili manj vsakdanji svatbeni plesi. Predstavili so nam tudi različne vrste polk in ob poskočni glasbi oživili vzdušje med občinstvom. Posebna odlika njihovega nastopa je tudi godba na preproste ljudske instrumente. Z igranjem na frajtonarico, ki so jo spremljali brušenje in "klepanje"

kose ter udarci ob druga domača orodja, so nam živo prikazali praznično veselje na kmetih po opravljenem delu. Ob koncu se je predsednik vipavskega folklornega društva Anton Goričan zahvalil gostom za nastop, katerega izkupiček je bil namenjen nakupu narodnih noš za vipavsko folklorno skupino. Navdušenim poslušalcem sta nato obe skupini na odru zapeli še nekaj narodnih pesmi in tako zaključili prijeten kulturni večer. Obiskovalce smo ob izhodu postregli po starem običaju s kruhom in soljo ter kozarcem, za Martina dozorelega, vina. Večer druženja obeh folklornih skupin se je nadaljeval še s pogostitvijo in veselimi plesi v vipavskem Vinskem hramu.

Obisk folklorne skupine iz Ribnega je prijetno popestril in obogatil popoldne jesenske nedelje in gotovo si vsi želimo še več podobnih srečanj.

Ob tej priložnosti bi se v imenu folklornega društva Vipava zahvalila nastopajočim, obiskovalcem in vsem, ki so naše srečanje omogočili.

Petra Bajec

SKAVTSKA SKUPNOST V VIPAVI

Idejni oče skavtov je angleški generalmajor Robert Baden - Pawell (1837-1941), med skavti znan kot Bi-Pi. Leta 1908 je napisal knjigo Skavtizem za dečke, na podlagi katere je nastalo svetovno mladinsko gibanje, ki je 1910. leta dobilo že tak obseg, da je Bi-Pi pustil službo v vojski in prevzel vodstvo skavtov. Po prvi svetovni vojni so se skavti z vseh celin zbrali na prvem svetovnem srečanju v Londonu (1920), Baden Pawell je bil izbran za svetovnega voditelja skavtov. Skavtizem se je vedno bolj razvijal in širil, tako da je leta 1929 štel že dva milijona članov in kralj Jurij je njegovemu ustanovitelju podelil naslov lord. V Sloveniji se je gibanje začelo leta 1986, leta 1990 pa je bilo ustanovljeno Združenje slovenskih katoliških skavtov in skavtinj, nakar je nastalo še Gibanje odraslih slovenskih katoliških skavtov in skavtinj.

Skavstvo se nevzdržno širi. Po Sloveniji in tudi v Vipavi si življenja brez mladih skavtov

počnejo drugi skavti po Sloveniji. Začeli smo s svetovnim skavtskim projektom, "Betlehemska lučka", ko smo se prvič javnosti predstavili kot vipavski skavtje. Skupaj z veroučno skupino pa smo organizirali varstvo otrok med zimskimi počitnicami ter veseli zaključek šolskega leta. Da bi bolje okusili duh skavtstva, smo preživeli nekaj nepozabnih dni v Stržišču, kjer smo se poleg drugega razveselili obilnega sneženja. Sledilo je vedno več akcij, ki so nam pomagale k medsebojnemu spoznavanju in premagovanju ovir, ki se pojavljajo, ko se rojeva nova skupnost. Prvega maja 1994 sta se dva izmed nas - Izidor in Kristina - že zaobljubila kot vipavska skavta. Trenutek resnice, vendar je bila pred nami še dolga pot. Za cilj smo si izbrali skavtstvo v Vipavi v polnem pomenu besede. Kmalu zatem so se še trije člani - Janez, Polona in Nataša - zaobljubili kot vipavski skavtje. Sedaj smo še močnejši, smo si mislili in zagrizli v največji izziv:

prvi potovalni tabor v Beli krajini med osmim in štirinajstim avgustom leta 1994. Šest dni smo se učili skavtskih veščin in živeli v pravem skavtskem duhu, domov smo se vrnili polni navdušenja. Nekateri smo odšli še na tabore skupaj z drugimi skavti in se tam učili skavtstva, nato pa se popolnoma posvetili razvoju skavtske skupnosti v Vipavi. Pripravljali smo teme, se pogovarjali, dopolnjevali naše skavtsko znanje, se veselili rojstnih dnevo in godov, spoznavali naše kraje in Slovenijo, širili kulturna in druga obzorja

ter organizirali razne akcije: betlehemska lučka, izdelovanje voščilnic, miklavževanje, srečanja z drugimi skavti, delovne akcije, duhovna poglobljanja, zimovanje, akcije za otroke... Osemnajstega novembra letos pa je zopet napočil veliki dan za našo majhno skupnost, ko smo postali še močnejši - kot vipavski skavtje smo se zaobljubili še Gregor, Polona, Katarina, Irena in Mirjam. Sedaj nas je v vipavskem skavtskem klanu deset pravih skavtov, skavtov, ki smo se zaobljubili. Poleg nas pa je v klanu še mnogo mladih in nadebudnih bodočih skavtov, ki se pripravljajo na svoj in naš skupni svečani

kmalu ne bo mogoče zamišljati. Prevelike so potrebe današnjega sveta po taki vzgojni poti, kot jo ponuja skavtstvo, da bi lahko mirno rekli: "To ni za nas".

Prav misel na mlade, ki neutrudno iščejo smisel življenja, nas je privedla do tiste zimske nedelje, 10. februarja 1994, ko smo sklenili začeti. Skupni cilj - pomagati drugim in s tem tudi sebi - nas je združil. Bili smo iskalci. Nihče še ni vedel, kaj pravzaprav skavtstvo je, a zavedali smo se, da potrebujemo nekaj takega, kar nas bo združevalo. Prva srečanja so bila zelo improvizirana. Poizvedovali smo, kako to

dogodek v prihodnjem letu, ko bodo tudi oni obljubili. S tem pa se naša skavtska skupnost še ne bo zaokrožila. Organizirali smo skavtski noviciat, pripravo za sprejem med skavte za mlade od 14. do 16. leta. Tako se bo skavtski duh še močneje zakoreninil v Vipavi. Na razpolago smo bili in bomo vedno povsod, kjer nas boste potrebovali, pravi eden izmed skavtskih zakonov: skavt je vedno pripravljen pomagati. Zlasti pa želimo biti odgovoren gradnik naše župnije. V vsakem trenutku se trudimo poglobljati naše medsebojne odnose in graditi trdno vez z Njim, ki je začetek vsakega našega dejanja.

Kako pa naprej? V prihodnjem letu načrtujemo še bolj razširiti skavtsko skupnost z vejami izvidnikov in vodnic (od 12. do 16. leta) ter z vejami volčičev in pikapolonic (od 8. do 11. leta). Zato se že zdaj pripravljamo na prevzem odgovornosti kot voditelji le-teh. Z božjo pomočjo želimo postaviti trdne temelje skavtstva v Vipavi, ki je le droben delček velike svetovne skavtske družine.

Zdaj pa posvetimo nekaj besed skavtski obljubi in skavtskim zakonom. Kaj sploh je obljuba? Vsak od skavtov velike skavtske družine je pričel svojo pot, trdno povezano z Bogom in naravo, prav z obljubo. Ko je novinec že nekaj mesecev pri skavtih, sme narediti ZAOBLJUBO. Zanj se odloči vsak sam, razen če mu je vodstvo posebej ne odsvetuje. Pogoj za to je, da se redno udeležuje skavtskih akcij in sestankov in da je uspešno opravil skavtski izpit ter pogovor z duhovnikom - skrutinij.

Skavtska obljuba je verjetno najbolj svečan dogodek v življenju vsakega skavta ali skavtinje. Vsak skavt se dneva, ko mu je bila dana čast, da opravi obljubo, zelo dobro spominja. Na ta slovesni dogodek se spomni tudi v raznih težkih trenutkih in ob problemih, ki jih srečuje v življenju. Spomni ga, da je skavt in tako lažje premaga težavo.

S tem, ko novinec naredi obljubo, se zaveže, da bo dosledno spoštoval in izvrševal to, kar obljubi:

da bo z vsem srcem služil(a) Bogu in domovini, da bo pomagal(a) svojemu bližnjemu in da bo vestno spolnjeval(a) skavtske zakone.

Če bo skavt to obljubo kdaj nato prelomil, ga bodo vsi imeli za slabiča in lahko ga

tudi izključijo iz skavtske organizacije.

Obljuba je čast, je pa tudi velika odgovornost. Kdor je mnenja, da te velike odgovornosti ni sposoben, naj raje ne obljubi, kajti ni vsakdo primeren za skavtsko življenje.

Pri pripravah na obljubo je bistvenega pomena "puščava". To je skavtska metoda premišljevanja v samoti. Pa skavtski izpit, kjer se preveri tudi tehnične veščine: vozle, potna znamenja, orientacija, preživetje v naravi... čisto osnovne stvari, ki naj bi jih znal vsak skavt. Aktiven je ves klan - tisti, ki še niso obljubili, so del "komisije". Potem sledi še pogovor z voditelji in duhovnikom, pri katerem poveš, kaj pričakuješ, zakaj se odločaš, kaj ti obljuba pomeni.

Obljuba vedno poteka med mašo. Ti, ki bodo obljubili, sodelujejo pri maši z uvodi, prošnjami, berili..., pridiga pa je posvečena temu, kar obljublajo. Po pridigi duhovnik blagoslovi rutke, ki jih bodo prejeli, nato sledijo obljube, za njimi zapojemo še pesem obljube, po maši pa praznujemo v okviru skavtske družine.

Ob obljubi vsak nov skavt pove skavtske zakone, ki se jih bo moral potem celo življenje držati. Naj jih naštejemo:

1. Skavt si šteje v čast, da si pridobi zaupanje - to je zakon časti. Preprosto povedano: ljubiti moramo resnico, vse obljube izpolnjevati in zaupane skrivnosti skrbno varovati. Vedno in povsod moramo biti ljudje vredni zaupanja.

2. Skavt je zvest Bogu in domovini - zvesti moramo biti idealom, v prvi vrsti Bogu, nato pa skavtstvu in njegovim načelom ter domovini.

3. Skavt pomaga bližnjemu in naredi vsak dan vsaj eno dobro delo

4. Skavt je prijatelj vsakomur in vsem skavtom brat/sestra - to je zakon prijateljstva in ljubezni do bližnjega. Prijateljstvo, ljubezen, mir - to je najosnovnejše, kar potrebujemo v življenju in kar nas dela resnično srečne. Skavti smo si med seboj celo bratje in sestre, prijatelji pa moramo biti z vsemi ljudstvi na svetu,

5. Skavt je plemenit - spomnimo se na viteze, ki so skavtu zgled plemenitosti. Za ceno svojega življenja se moramo tudi mi bojevati za Boga in svojo domovino ter stalno pomagati ljudem okrog sebe.

6. Skavt spoštuje naravo in vidi v njej božje delo - v naravi se skavt lažje pogovarja z Bogom, saj so mu njegova dela stalno

pred očmi. Iz tega sledi, da skavt za nobeno ceno ne dovoli mučenja živali, uničevanja rastlin ali onesnaževanja okolja.

7. Skavt uboga svoje starše in predstojnike ter vestno opravlja svoje dolžnosti - tudi pri skavtstvu brez discipline ne gre. Ukazuje tisti, ki ima največ izkušenj. Tudi starše in voditelje moramo ubogati z isto mero ponižnosti, saj so pravilni smerokazi na poti našega življenja.

8. Skavt je vztrajen in pogumen v težavah - skavt vedno misli pozitivno in je optimist. Pogumno se poda v težavo in se vztrajno bori do konca. Pogum podeseteri naše moči!

9. Skavt je delaven in varčen - vedno opravi delo, tudi če ga ne veseli, saj je potem, ko ga opravi, srečen in zadovoljen sam s sabo. Ta zakon zapoveduje tudi varčnost. Zmeraj moramo varčevati, da bomo od svojega zaslužka nekaj dali tudi tistim, ki so potrebni naše pomoči.

10. Skavt je čist v mislih, besedah in dejanjih - lilija v skavtskem znaku simbolizira čistost. Skavtu in njegovi uniformi ni tuje milo in krtača, saj ju kar pridno uporablja. Poleg tega mora imeti skavt v oblasti svoj spolni nagon. Živeti mora čisto. Pri tem je važno, da se ne izpostavlja mnogim pokvarjenostim, ki so prisotne v sodobni družbi. Pomembna je tudi zmernost pri hrani in pijači.

Poleg desetih skavtskih zakonov je v skavtskem življenju vedno prisotno skavtsko geslo, ki se glasi:

**BODI PRIPRAVLJEN - VEDNO
PRIPRAVLJEN,**

kar pomeni, da smo kot skavti vedno in povsod pripravljeni takorekoč na vse. Nič nas ne sme presenetiti, vedno moramo biti pripravljeni pomagati. Pripravljeni pa moramo biti telesno in duševno.

Za konec pa naj dodamo še tole:
Čeprav nihče izmed nas na začetku ni

natanko vedel, kaj pomeni biti skavt, smo vsi imeli veliko željo in voljo okusiti vsaj nekaj te lepote, ki jo prinaša skavtsko življenje. Lahko rečemo, da nam je v veliki meri uspelo, saj smo preživeli in preživljamo te trenutke veliko drugače, kot večina mladih danes preživlja svoj prosti čas. Občutili smo lepoto narave, prijateljstva, skupnosti in Boga. Nekaj najbolj čudovitega je, ko moliš in se tega niti ne zavedaš, saj je ta molitev tako tvoja in drugačna, da je nikakor ne moreš spraviti v kakšen obrazec. Bog ti postane prijatelj, ki mu poveš tudi najbolj vsakdanje in preproste stvari. Spanje v naravi, požirek čiste vode, nasmeh prijatelja..., so dogodki, ki bi jih radi delili s celim svetom in jih nikakor ne moreš zadržati samo zase. Rad imaš sebe, ker veš, da imajo drugi radi tebe. Rad se smejiš, vendar te tudi ni sram priznati, da si žalosten ali da ti je težko. Prav vsak trenutek je osmišljen in pomemben. Ničesar ni, kar bi ne imelo svojega mesta v celoti, ki jo imenujemo človekovo življenje v stvarstvu. Prijateljstvo ti odkriva svet v novi luči in vesel si, da živiš tukaj in sedaj, kakršen pač si, saj si kot tak še kako pomemben del v tej harmoniji človeka s svetom.

Skozi Boga, naravo in trdno bratsko/sestrsko vez dosežeš neprecenljiva notranja spoznanja in tako veliko več odneseš od sicer nezaznavnega življenja, ki ga živi današnja večina.

Ta članek naj bo hkrati povabilo vsem mladim, ki bi se nam želeli v prihodnje pridružiti in poskusiti živeti drugače, na čisto nenavaden, skromen, toda še kako bogat način, proč od puste vsakdanjosti.

B.P.

*skavtski klan Vipavske kapljice
Katarina, Mirjam, Nataša, Izidor, Irena*

POROČILO GASILSKEGA DRUŠTVA VIPAVA

Doma imam vse številke Vipavskega glasa, ki so do sedaj izšle. Lotil sem se brskanja po njih in ugotovil (med drugim), da je v vseh teh letih izšlo le pet (5) člankov, ki opisujejo delovanje našega gasilskega društva. Odločil sem se, da napišem nekaj vrstic o

dejavnosti vipavskega gasilskega društva. Društvo bo čez dve leti praznovalo 120-letnico delovanja in je najstarejše na Primorskem. V društvu izvajamo vrsto aktivnosti na raznih področjih. Veliko pozornosti posvečamo delu z mladino. Zanje

pripravljamo razna usposabljanja in tečaje. Kar 30 jih je opravilo tečaj za naziv mladinec gasilec. Najbolj so priljubljena tekmovanja. S sedmimi ekipami smo se udeležili tekmovanja Gasilske zveze Ajdovščina Vipava, ki je potekalo meseca maja v Vipavi. Vse ekipe so se uvrstile na območno tekmovanje, ki je bilo v Novi Gorici. Dosegli smo zavidljive rezultate, saj se je kar pet ekip uvrstilo na državno prvenstvo. Mladinke so osvojile prvo, pionirke, mladinci, člani B in veterani tretja ter pionirji in člani A peta mesta. Novembra 1995 se je 7 ekip udeležilo kviza za mladino, ki je potekal v Ajdovščini. Dve ekipi sta se uvrstili v finale: v kategoriji do 12 let na drugo, do 16 let pa delitev prvega mesta.

Ob koncu šolskega leta smo pripravili vajo prikaz gašenja, ki si jo je ogledalo 55 gojencev in vzgojiteljev zavoda CUIO. Za svoje člane smo izvedli usposabljanje gasilsko-tehnično reševanje v cestnem prometu, na katerem je sodelovalo 30 članov in delavcev gasilsko-reševalnega centra iz Ajdovščine. V mesecu požarne varnosti smo na Glavnem trgu v Vipavi izvedli taktično vajo, 23. novembra pa smo se udeležili skupne vaje, ki so jo izvedla društva gasilske zveze Ajdovščina Vipava. Vaja je potekala v tovarni Lipa in skladišču Petrola v Ajdovščini.

Požarov na našem območju je bilo le pet. Nedvomno je k temu prispevala večja osveščenost krajanov, kakor tudi preventivna dejavnost društva, ki tej problematiki posveča veliko pozornosti.

Precej pozornosti posvečamo tudi ohranjanju stare gasilske opreme. Obnovili smo tri črpalke: ročno KNAUS iz leta 1885, motorno CHIAVETTI (leto izdelave ni znano) ter motorno SMEKAL, letnik 1948, ki je bila

v lasti tovarne Lipa. Zbranega imamo precej slikovnega gradiva. Manjka pa nam predvsem oprema iz prvega obdobja (1877 do 1950). Prepričan sem, da se še marsikaj skriva po vipavskih podstrešjih. Obudili smo tradicijo varovancev božjega groba v času velikonočnih praznikov. Na dan sv. Florijana (zavetnika gasilcev) se udeležujemo sv. maše.

Za starejše gasilce pripravimo enkrat letno srečanje. Letos smo šli na izlet v Koper, kjer smo si ogledali luko, nato pa še grad Socerb. 25. novembra smo imeli srečanje članov društva. Pri tem so nam pomagala številna podjetja, ki so nam darovala dobitke za srečolov, ki ga pripravimo ob tej priložnosti. Na srečanje so vabljeni tudi soproge ali dekleta, da se skupaj pozabavamo ob prijetni glasbi.

Veliko dela nas še čaka pri dokončanju gasilskega doma in ureditvi okolice. Dela nikoli ne zmanjka. V zadnjem času smo uredili lično garderobo in veliko dvorano. Radi bi obnovili še streho in postavili pločnik, vendar so finančna sredstva prepričala. Društvo tare pomanjkanje zaščitne opreme. Vozni park (orodno vozilo) je zastarel. Naša velika želja in potreba je kombinirano vozilo. V občini Vipava namreč sploh še nimamo avtocisterne. O tem morajo razmisliti tudi člani sveta KS in svetniki občine.

Velik del finančnih sredstev ustvarimo s svojim delom, predvsem na prireditvah kot so Vipavska trgatev, rally Saturnus, kolesarska dirka, avtocross in z izposojanjem agregata. Opisal sem le del dejavnosti, ki se odvijajo v društvu. Trudimo se, kolikor je v naših močeh in upam, da nam boste pri tem pomagali tudi vi, spoštovani krajan.

Darko Hrovatin

ŠOLSKA KOŠARKARSKA LIGA

Osnovna šola Draga Bajca Vipava se je v šolskem letu 1995/96 vključila v šolsko košarkarsko ligo. Zelo širok projekt je podprlo Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Fakulteta za šport, Televizijska mreža TV lokalnih postaj itd. Na Severno-primorskem

so se v projekt vključile le tri šole: Osnovna šola Tolmin, Osnovna šola Milojke Štrukelj Nova Gorica in Osnovna šola Draga Bajca Vipava. Program je izredno širok. Zajema **košarkarske tekme deklet in fantov** (rezultat se sešteva) v časovnem razporedu 10 + 10 + 10 + 10 minut. Ekipa naše šole igra v

1. krogu tekmovalj takole:

1. kolo: 22.11.1995 - N. Gorica : Vipava
2. kolo: 29.11.1995 - Vipava : Prestranek
3. kolo: 6.12.1995 - Postojna : Vipava
4. kolo: 13.12.1995 - Vipava : Tolmin
5. kolo: 20.12.1995 - Postojna M.V. : Vipava
6. kolo: 10. 1.1996 - Vipava : N. Gorica
7. kolo: 17. 1.1996 - Prestranek : Vipava
8. kolo: 24. 1.1996 - Vipava : Postojna
9. kolo: 31. 1.1996 - Tolmin : Vipava
10. kolo: 7. 2.1996 - Vipava : Postojna M.V.

Med odmori nastopajo plesne in akrobatske skupine gostujoče šole. Skupine navijačic in navijačev pa bodrijo svoje ekipe doma in na gostovanjih. Izjemno pomembno je delo z gledalci. Navijanje mora biti kulturno.

Fotografi (učenci foto krožka) fotografirajo akcije na tekmah in pripravijo občasne razstave. Člani novinarskega krožka izvedejo intervjuje z najboljšimi igralci in igralkami, opišejo vtise, kraje gostovanj in vse izdelke isti dan pošljejo na uredništvo ŠKL - MAGAZIN. Računalničarji zapisnike tekem odpošljejo na MŠŠ na disketah. Vsako tekmo 3-članska komisija tudi oceni na posebnih ocenjevalnih listih. Ocenjevalni list se nanaša na plesne skupine in skupine navijačev ter celotno vzdušje na tekmi.

Tekma se pričinja slavnostno z državno himno in himno ŠKL.

Posebej usposobljeni mladi sodniki sodijo in dajejo navodila zapisnikarjem.

Na naši šoli šele začnemo z načrtnim delom. V letošnjem letu šele nabiramo izkušnje na tekmovanjih in pri organizaciji domačih prireditev. Vendar so istočasno mladi Vipavci ustanovili svoj Košarkarski klub, načrtno pa delamo tudi z najmlajšimi. Trenerji: Ivan Ivanov, Matej Kovač in Danilo Pudgar so predstavili sistematično in načrtno delo tudi staršem.

Seveda si je šola naložila s to dejavnostjo kar veliko breme. Tudi v prostor šolske telovadnice bo nujno v najkrajšem času vgraditi premične tribune in semafor ter urediti ozvočenje dvorane. Zato je že stekla široko zasnovana akcija sponzorstva. Gotovo bodo Vipavci tudi tokrat dokazali, da s svojim prispevkom za reklamo pomagajo predvsem mladim.

Delavci šole bomo zmogli to breme, če nas bo kraj v naših prizadevanjih podprl. V tem primeru bomo konec šolskega leta lahko

Vipava : Tolmin

Prva zmaga Vipave, 13. december 1995

govorili o pomembni naložbi. Posebno priznanje našemu delu, delu športnih pedagogov, ki jo je MŠŠ poslalo šoli 16.11.1995, dokazuje, da smo na pravi poti.

Ravnateljica:
prof. Ljudmila KOVAČ

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za šolstvo in šport

Cestitamo vašim učencem, športnim pedagogom, učiteljskemu zboru, vodstvu šole, zunanjim sodelavcem in staršem za strokovno delo, s katerim ste dosegli visoko raven športnega znanja, hkrati pa privzgojili zavidljive medsebojne odnose med učenci. Prepričani smo, da boste tudi v prihodnje posvetili športnemu utripu na vaši šoli tako veliko pozornost.

S spoštovanjem!

mag. Marijeta Kovač, dr. Janko Strel
PREDSEDNICA ODBORA ŠKOLSTVA IN ŠPORTA
REPUBLIKE SLOVENIJE
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

TUDI V VIPAVI ŠPORTNA ZVEZA

V četrtek, 7. decembra 1995 smo v Vipavi z ustanovno skupščino ustanovili ŠPORTNO ZVEZO VIPAVA, ki združuje sedem aktivnih klubov, in sicer:

- Kolesarski klub Izvir Vipava,
- Košarkarski klub Vipava,
- Planinsko društvo Podnanos,
- Planinsko društvo Vipava,
- Balinarski klub Podskala Vipava,
- Telovadno-vzgojno društvo Partizan Podnanos (Balinarski klub Podnanos),
- Jamarsko društvo Karantanija Lozice.

Iniciativni sestanek v zvezi z ustanovitvijo Športne zveze Vipava je bil že v prvi polovici meseca marca, kjer smo tudi ustanovili iniciativni odbor, ki naj pripravi vse potrebno za ustanovitev nove zveze. Tega sestanka se je udeležilo veliko športno zainteresiranih predstavnikov klubov in društev, kar pomeni, da med občani Vipave vlada določen interes, da športno življenje premaknemo z mrtve točke. Predlog aktov, kot so začasni statut športne zveze, poslovnik o delu izvršnega odbora športne zveze, poslovnik o delu skupščine športne zveze in sporazum o ustanovitvi Športne zveze Vipava, je bil potem po več sestankih iniciativnega odbora poslan šestnajst klubom, ki formalno še obstajajo kot športni klubi oz. društva. Odgovore smo prejeli le od sedem aktivnih klubov oz. društev, ki so potem sporazum o ustanovitvi Športne zveze Vipava tudi podpisali.

V izvršni odbor športne zveze Vipava so bili izvoljeni predsednik, podpredsednik in sedem članov:

- Danilo Pudgar - predsednik
- Jurij Nabergoj - podpredsednik
- Štefan Rehar - član
- Ivan Kodre - član
- Branko Česen - član
- Dušan Mesesnel - član
- Ivan Nabergoj - član
- Bojan Furlan - član
- Goran Kodelja - član

V nadzorni odbor so bili izvoljeni:

- Adi Žvanut
- Ivan Nabergoj
- Matej Grmek

Za sekretarja zveze in za sekretarja izvršnega odbora je bil imenovan Ivan Ivanov.

V stalna delovna telesa izvršnega odbora so bili predlagani in sprejeti naslednji člani:

Komisija za objekte:

- Dušan Mesesnel
- Bojan Bajc
- Bojan Potočnik

Komisija za odlikovanja in priznanja:

- Gvido Pičulin
- Ivan Kodre

Seveda, da si ne bi že na začetku zelo zahtevne poti naložili preveč, smo iz kupa nalog izdvojili naslednje primarne, ki naj bodo vodilo za leto 1996:

- ugotoviti in izpeljati delitveno bilanco od Športne zveze Ajdovščina,
- zagotoviti tekoče financiranje aktivnih klubov oz. društev,
- pomoč pri izobraževanju kadrov,
- ugotoviti stanje objektov v občini in izdelati prioriteto listo vzdrževalnih del in eventualno pridobitev novih manjših športnih objektov oz. površin,
- pomoč pri izvedbi letnih in zimskih šol v naravi,
- izgradnja nove TRIM steze okoli starega gradu v Vipavi,
- organizacija množičnih športno-rekreativnih akcij oz. tekmovanj (krosi, teki, pohodi, štafetni teki, kolesarska tekmovanja, nogometni turnirji, Street Ball v košarki),
- rekreacija za odrasle v OŠ Vipava,
- organizacija občinskih tekmovanj,
- šolanje sodnikov (nogomet, košarka),
- ustanovitev oz. oživitve nogometnega kluba in zagotovitev vzdrževanja nogometnih površin z izgradnjo slačilnic; v jeseni naj bi začeli igrati v Severno-Primorski ligi, povezava z NK Primorje in TO Vipava,
- dobro sodelovanje s Turističnim društvom Vipava in soorganizacija športnih tekmovanj v okviru praznovanj Vipavske trgateve,
- zainteresirati vodilne v podjetjih za uvedbo rekreacije med delom in po delu oz. med tednom, saj dviga delovno storilnost in odpravlja škodljive vplive na zdravje zaposlenih.

Vsi vemo, da športni način življenja krepi naše fizične in duhovne moči, zato je nujno potrebno spremeniti naše mišljenje o vlogi in mestu športa in rekreacije v naši novi občini. Nekateri klubi, kot so balinarski, kolesarski, košarkarski, jamarski in planinski, že nekaj desetletij ali pa vsaj eno leto zelo uspešno delujejo. Športna zveza Vipava želi, da se v čimvečjem številu včlanjate v aktivne in na novo ustanovljene klube oz. društva in s tem materialno in moralno podpirate šport.

S predstavitvijo nove nastale Športne zveze Vipava izkoriščamo priložnost in vsem občanom Vipave voščimo vesele božične praznike, v novem letu 1996 pa želimo vsem veliko veselja pri vseh športno-rekreativnih dejavnostih, pa če boste aktivni ali pa le pasivni udeleženci le-teh.

S športnimi pozdravi!

*Za Športno zvezo Vipava
Danilo Pudgar*

ZA DOM IN DRUŽINO

Zgodba svete noči

Vršila se je pred sto leti, ko še ni bilo toliko koledarjev, in se ohranila v ljudstvu do današnjega dne.

Visoko v koroških gorah, na zmerno strmem pobočju široke planine je stala velika, lesena Ošvenova hiša. Ošvenova kmetija je bila na samoti; daleč je bilo na vsako stran, k najbližjemu sosеду eno uro, v vas k fari več ko dve - poleti namreč. Pozimi je bila druga. Hoja po visokem snegu je bila truda polna in Ošvenovi ljudje so pozimi le malokdaj občevali z zunanjim svetom. To občevanje je včasih tudi popolnoma ponehalo.

Zgodilo se je, da je padlo posebno mnogo snega, nato so prišli vetrovi, nametli so se veliki zameti in Ošvenovi prebivalci so bili za nekaj časa popolnoma odrezani od svojih sosedov. Tako je bilo tudi neke zime. Zelo zgodaj, še mnogo pred božičem, je navalilo snega, zasulo vsa pota z debelimi, neprodinimi plastmi in zaprlo Ošvenovim dohod v dolino. Dolgočasno so jim tekli dnevi in na tihem so se skoraj bali bližajočih se božičnih praznikov v misli, da jih bodo morali obhajati v samoti, daleč od drugih. Prazniki, prejšnje čase težko zaželeni, so se jim letos približevali mnogo prehitro.

Nekega večera je sedela vsa Ošvenova družina pri mali južini. Ugibali so o bližnjih praznikih in možje so sklenili, da bodo šli, ako bo srenj držal, v krpljih k polnočnicam. Veliki hlapec Miha in kravarica Lena, ki se nista dobro razumela, sta zašla pri tem v veliko protislovje. Lena je trdovratno silila, da bo božič - šele v dveh dneh in ne jutri, kakor je hotel Miha in z njim tudi drugi. Miha ji je dokazoval na vse kripnje, da ima prav on, številil na prste, mahal proti nji in ji trobil na ušesa. Ali neverjetna dekla je trdila svoje. Tedaj je vzel Miha izza trama porumenelo deščico, kos oglja, začel črtati po nji čudne križe in verige ter jo zmagoslavno pomolil dekli pod nos. Dekla je zaničljivo namrdnila obraz in potegnila z roko po deski, da so se črte spremenile v velik črn madež. To je Miho razburilo in jezno je mahnil z desko proti njenem licu... Nedolžna dekla ni bila ravno razpoložena za čudno hlapčevo birmanje; umaknila se je in deščica je klofutnila le dim, ki se je mešal po sobi.

"Mir!" je ukazal gospodar. "Božič bo, kadar bo!"

Hlapec je še godrnjal nekaj časa in skušal prezreti "tolovajski" obraz deklin, ki se je hinavsko svital izza varnega hrbta gospodarjevega. Po jedi so odšli na skedenj vsi, razen gospodinje in otrok. Šega je bila tisti čas, da se je žito zmlatilo ponoči, in sicer je imel to nalogo veliki hlapec. Gledati je moral, da je bila mlatva z božičem končana in vsak je pritiskal na vso moč. Pri Ošvenu so imeli nocoj zadnje na vrsti. Ravno prav - potem je božič. Gnali so do zadnjega in stara ura v družinski sobi je kazala čez deset, ko so obesili cepe na kline in se je hlapec Miha, zadovoljno sopeč, naslonil na lino in se zagledal v

jasno krajino. Nekaj časa je nedoločno zrl v noč, potem je nenadoma obvisel njegov pogled doli v temnem, od gore osenčenem kotu doline. Nekaj svetlega, migljajočega kakor drobna lučka, ga je zbodlo v oči in postal je pozornejši. Lučka se je pojavila znova, strepetala v daljavi, skrila se in zasvetila spet v iskrečem blisku. Miha se je začudil. Domislil se je, da na tistem svetu ni nobenega človeškega bivališča. Hotel se je ravno vprašati, od kod luč, ko nedaleč od tod zagleda drugo, potem tretjo in v tem hipu jih zablešči po dolini cela vrsta... nemirnih, žarečih pičic.

"Poglejte sem!" zaklical je začudeno. "V dolini je vse v lučeh."

Vsi so stopili k lini in z vprašujočimi pogledi iskali čudeža. Sprva ni nobeden zapazil nič, a polagoma, ko so se oči privadile, so videli isto kakor Miha.

"To je čudno!" je menil gospodar, prevzet od neke čudne groze. "Kaj je neki?"

Obrazi so se sklanjali skozi lino in s preplašenimi, neumnimi očmi buljili v noč. Kar naenkrat se odtegne dekla Lena od line in vzklikne:

"Čarovnice -!"

Mučen molk je sledil, le globoki, zadržani vzdihji so se slišali. Nato je zazvenel glasen, prešeren smeh po visokem skednju: volar Tone se je smejal vraževerni Leni. On ni veroval v vraže; vojak je bil svoje dni in lastno mnenje je imel o takih stvareh.

"Toda kaj je sicer?" je dejala užaljena dekla boječe.

"Čarovnice že ne!" je dejal Tone važno.

Lučice so se vidoma premikale proti vasi, posamezno ali v tropih, in končno je bila vas videti kakor razsvetljen, narobe obrnjen jerbas. Vmes so posebno žarele dolge črte in gledalci v lini so ugibali na tihem, li niso to cerkvena okna.

"To je od sile," je zamrmral gospodar. Vse se mu je zdelo kakor nerazrešljiva uganka. "Ni drugače - čarovnice so!" je dahnil Miha pretrgano.

"Molči, bedak!" je pristavil Tone mračno, pomislil za hip, nato je stresel z glavo in dejal odločno:

"Pogledat grem, kaj je!"

In ni pomagala ne prošnja in ne grožnja; neustrašljivi Tone si je navezal na noge široke krplje, oblekel ogromen kožuh in se napotil v dolino. Hoja po polju ni bila ravno težka, sneg je bil zmrzel in držal ga

je na površini. Tone je naglo prekoračil Ošvenovo polje in prišel v gozd. Drugače pa je bilo v gozdu. Površina snega ni bila enakomerna, nakopičen, polzmrzel sneg se je menjal z jamami in udrtinami. Dolga dolga je bila pot po gozdu in mučna, da je sicer močan mož docela oslavljen prigazil iz gošče na plano.

Oddahnil se je. Nedaleč pred seboj je zagledal med golim, rogovilastim drevjem črne stene sosedove hiše. Toda - kaj je to? Okence v steni se sveti... in zdaj, opolnoči! "Kaj nocoj cel svet nori?" je vzkliknil Tone in zaradi neke nestrpljive radovednosti je pospešil korake. Pred pragom si je odvezal krplje in jih stresel za vrata. Bila so zaklenjena. Stopil je k oknu in pogledal skozi steklo. Starega dedca - dobro znanega hišnega deda je videl dremati pri peči. Poklical ga je. Ded ga je spoznal in mu odprl vrata.

"Ali je že minilo, da se vračaš?" je vprašal ded dobrosrčno in se čudil.

"Kaj minilo..." se je začudil Tone še bolj. "Prišel sem od doma."

"Škoda, boš zamudil," je rekel ded žalostno. "Ali si sam?"

"Zamudil!..." je zinil Tone razočarano in strmел v starca. Neumljiv se mu je zdel, neumen nekako in jel je dvomiti. "Zamudil... kaj? Zakaj imate luč, zakaj bedite in kje so drugi?" ga je obsul z vprašanji.

Starček je odrevenel od groze. Globok, skrbljiv vzdih se mu je izvil iz ust: "Tone!" "Da, da!" je hitel Tone nevzdržljivo in silil v preplašenega deda. "Povejte, razložite mi, zakaj norite?"

Starec je bil uverjen s kom ima opraviti - kratko malo, stopil je korak nazaj, pomočil rožmarinovo vejico v posodico in mrmrajoč nerazumljivo jel škropiti proti Tonetu.

Tone ni vztrajal dalje. Obrnil se je na mah in pustil starca samega; prepričan je bil, da je ded znorel. Pustil je krplje pred pragom

in odhitel po slabo zgaženi poti, ki se je vila med visokim snegom, proti vasi. Hitel je brezsmiselno dalje, le eno je hotel dognati: kaj pomeni cela zadeva. V redkih presledkih mu je zvenelo na uho ubrano zvonjenje farnih zvonov, in to ga je blaznilo do skrajnosti. Hitel je in hitel... Končno je došel v vas. Cerkvena okna so žarela v polnem sijaju in med hišami je odmevala lahna godba cerkvenih orgel... Planil je proti cerkvi.

V tem trenutku so se odprla cerkvena vrata in iz hiše božje so se jele valiti temne, zavite postave. Že so prihajali do njega prvi. Pogledal je natančneje... Sami znani obrazi, navdahnjeni s svečano, tiho srečo...

Tone se je postavil pred prvega, stresel ga za rame in proseče šepnil:

"Priatelj, povej mi, zakaj si šel v cerkev...?" Nagovorjeni se je ustrašil, nagnil se je nazaj in se potem sklonil k Tonetu.

"...človek... ali ne veš, da je nocoj sveti večer..."

Tone je omahnil.

Ko se je zdramil, je videl poln trg ljudstva, molče se gibajočega po vasi... bakle in treske so se zasvetile med gručami, goreče s krasnimi velikimi plameni kakor na veliki dan, košati šopi isker so se trgali od njih in padali na srebrast, blesteč sneg...

Sveta noč velikega, nadzemeljskega rojstva... in pri Ošvenu so se zmotili za en dan.

Črtico Zgodba svete noči objavljamo brez slovničnih popravkov, kakor jo je bil napisal Prežihov Voranc (Lovro Kuhar) 1911. leta, star 18 let, potem ko je bil pastir in hlapček, dokončal pa le dvorazredno ponemčevalno šolo, o kateri je pozneje pravil, da ga ni naučila "ne slovenski ne nemški - slovenski sem se učil iz knjig Mohorjeve družbe... Njena zasluga je, da sem pisatelj".

PRVO SREČANJE SKUPINE SV. MARKA

Namen naših srečanj je medsebojno spoznavanje, zблиževanje in povezovanje ljudi. Naše prvo srečanje je bilo 10. oktobra 1995. Začeli smo ga s pesmijo Lepa si lepa, roža Marija. Po uvodni pesmi in pozdravu nas je pozdravil g. dekan Franc

Pivk. Zaželel nam je, da bi naša skupina lepo zaživela in delo uspešno nadaljevala. Obljubil je, da bo rad spremljal naše delo. Potem sem predstavila našo Vipavko, Ljubo Ivanov, socialno delavko. Ljuba že nekaj let vodi svojo skupino v Domu starejših

občanov. Sodelovati želi tudi pri skupini v domači župniji. Upam, da je njena zadrega, kako jo bomo sprejeli, izginila. Bodimo odprti med seboj in dar drug drugemu.

Skupine za samopomoč že dalj časa delujejo po vaseh. V Budanjah, kjer jo vodita Dora in Marija, obstaja že drugo leto; v Šturjah, Vipavskem križu, Šmarjah in Žabljah pa tudi že nekaj časa. V Ajdovščini in Vipavi smo jo ustanovili letošnjo jesen.

Ko sem sodelovala pri Karitasu, nas je medicinska sestra Dora iz Budanj povabila, naj pridemo tudi k skupini samopomoč za starejše ljudi.

Za delo v takih skupinah smo se usposabljali. Imeli smo več predavanj, ki so jih vodili dr. Jože Ramovš, Branka Knific in Tone Kladnik. Obiskovali smo skupine po domovih starejših občanov in po vaseh.

Srečevali se bomo vsakih štirinajst dni, ob torkih, eno uro in pol pred mašo. Na vabilu je pisalo, da smo molitveno-pogovorna skupina. Začenjali bomo s pesmijo in

nadaljevali s krajšo molitvijo. Lahko bomo molili desetko rožnega venca - Živi Rožni Venec, Litanije, v postu Križev pot, za duhovne poklice, za misijone. Pogovarjali se bomo o svetnikih v naslednjem tednu, o pregovorih, imeli predavanja. Povabili bomo dr. Jožeta Ramovša, da nam bo kaj povedal o pripravi na starost, g. Jurija Bizjaka, doktorja Svetega pisma, dr. Metko Klevišar in druge. Organizirali bomo romanja, izlete, šli kam na obisk in tudi sami vabili v goste. Želja je veliko. Upamo, da jih bomo tudi uresničili.

Skupino smo poimenovali Sveti Marko, v spomin na prvo vipavsko cerkev iz 11. stoletja, ki je bila po vojni žal porušena do tal.

V našo skupino vabimo starejše pa tudi mlajše, da se nam pridružite. S svojo prisotnostjo bogatite druge pa tudi sebe.

Cvetka Skapin

DRUŠTVO "SOŽITJE"

Sedaj se ne imenujemo več Društvo za pomoč duševno prizadetim, temveč Sožitje, saj se z dolgim imenom našega društva res ne izplača lomiti jezika.

Ali veste, da smo za naše člane - starše ali prijatelje s prizadetimi - organizirali izlet v Reko in obiskali tamkajšnjo delavnico (Varstveno-delovni center), podobno kot jo imajo v Ajdovščini. Seveda ima ta Center dosti več varovancev kakor ajdovski - kar 72. Osebjia imajo le 9 in dobesedno vsi delajo vse - od direktorice do čistilke in šoferjev. Center se nahaja v lepi dvonadstropni stavbi v bližini železniške postaje. Podobno kot ajdovski izdelujejo embalažo, pa tudi lepe keramične izdelke - manj zmožni pa rišejo, delajo trganke ali jih zaposlijo s povsem neprofitnimi deli. Imajo tudi svojo prodajalno, ki pa je nismo obiskali.

Ko pa smo se hoteli skozi središče mesta pripeljati do Naravoslovnega muzeja, smo prišli v strahotno gnečo vozil. Komaj smo se prebili, ker smo imeli Rečanko za vodičko, a smo se vozili okoli r... v žep. Le zakaj? Ravno takrat se je zgodil atentat v središču Reke.

Ogledali smo si nato Naravoslovni muzej - zanimive so bile nagačene ribe (tudi morski psi!), kamenine, alge.... Nato smo si na Trsatu ogledali še zakladnico samostana... Zakaj to pišem? Lansko leto ste bili vsi, ki smo vas vprašali za pomoč, res radodarni. Rekel boš - rekla boš: saj nisem dosti dal. Ne, nisi dosti dal, a vas je bilo dosti, ki ste dali in dosti se je nabralo! Mnogim našim prizadetim prijateljem smo omogočili letovanja in izlete skupaj s starši. Saj so tudi oni potrebni spremembe, počitka, izleta, pozornosti, in ne samo HRANE IN OBLEKE. Tisti, ki se podajo na letovanje ali izlet skupaj s prizadetim družinskim članom, bodo vedno po naših močeh deležni pomoči. In letovanje ali izlet, poučno predavanje za starše in svojce niso noben luksuz. To vemo mi, ki jih oskrbujemo.

Tudi letos sem razdelila prošnje za pomoč in vem, da bodo vse uslišane; pa tudi, če kdo ne more dati in mi je to na ljubezniv način povedal. Tudi prijazna beseda nam pomaga, da vztrajamo pri svojem delu.

Nada Kostanjevic

Karitas

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER ORGANIZIRA PRODAJNO RAZSTAVO DEL
IZ SLIKARSKE KOLONIJE IN DOBRODELNI KONCERT Z NASLOVOM

UMETNIKI ZA KARITAS

DOBRODELNI KONCERT, V KATEREM BODO NASTOPALI UČENCI
SOLO PETJA PROFESORJA RAJKA KORITNIKA, BO V SOBOTO,
25. NOVEMBRA, OB 19. URI.

PO KONCERTU BO ODPRTJE RAZSTAVE IN PRODAJA DEL UMETNI-
KOV: A. Karim, J. Kastelic, R. Bovhan, M. Vilar, L. Bratuš, B. Šmid, M.
Jakopič Kunaver, J. Vogeljik, V. Soklič, M. Miklavc, B. Vogel, M. Černigoj, A.
Kosič, A. Herman, M. Osan in Z. Modic.

Izkupiček bo namenjen družinam v stiski, zato Vas Škofijska Karitas vabi, da
zase in za druge naredite nekaj dobrega - Boglonaj!
DVOREC ZEMONO PRI VIPAVI, 25. NOVEMBRA 1995

Škofijska Karitas Koper je želela javnost nagovoriti, da Karitas ni le skladišče, kjer odlagamo, kar nam je doma odveč, temveč ljubezen do bližnjega, ki od nas zahteva, da darujemo del sebe, del svojega prostega časa, del svojega srca.

V septembru je ta ideja zaživela na Sinjem vrhu, kjer je sedemnajst umetnikov ustvarjalo za Karitas. Slikarska kolonija je trajala en teden, stroške smo pokrili s pomočjo sponzorjev.

Ves oktober so bila dela na ogled in iz knjige vtisov lahko razberemo, da si je marsikatera družina z izletom na Sinji vrh in ogledom slik polepšala in obogatila dan.

Osrednja prireditve ob Tednu Karitas je bila otvoritev prodajne razstave in dobrodelni koncert

na dvorcu Zemono. Sodelavci Karitas smo ponosni ob spoznanju, da živimo med dobrimi ljudmi. Za vse to je bilo potrebno veliko pridnih rok in dobre volje. Z nakupom slike pa je kupec naredil dobro delo zase in za druge. In ideja o pomoči, solidarnosti in ljubezni je zaživela.

Jožica Ličen

Na sedežu Karitas Vipavske dekanije v Ajdovščini, na Vipavski cesti (v nizki stavbi nasproti Kovinske - nekdanji ambulanti JLA) lahko oddate svoje darove ali prosite za pomoč.

TOREK: od 16.30 do 18.30 - pogovori, oblačila, hrana za begunce in tujce;

ČETRTEK od 16.30 do 18.30 - pogovori, oblačila, hrana za domače družine;

PRVA SOBOTA v mesecu: od 9.00 do 11.00 - materialna pomoč za študente in družine novorojenčkov in predšolskih otrok;

PRVI PONEDELJEK v mesecu ob 19.30 - srečanje sodelavcev Karitas Vipavske dekanije.

Bog vidi in previdi, zato dobrodošli vsi, ki pomoč potrebujete in boglonaj vsem, ki pomagata.

Če ste v težavah ali bi radi pomagali, pokličite na tel. št. 065/62-372.

ISKRICE

Kako zelo bi se izboljšalo ozračje, če bi vsakdo zadržal zase vsa obrekovanja, ki mu jih zaupajo ali jih ujame mimogrede.

Trenutek potrpežljivosti nas lahko obvaruje velike nesreče, trenutek nepotrpežljivosti nam lahko uniči vse življenje.

Marsikatera pot se zdi človeku prava, a njen konec so steze smrti.

Tudi med smehom trpi srce in konec veselja je žalost.

Bodi lep, če hočeš deliti lepoto; bodi preprost, če hočeš, da ti bodo verjeli; bodi človek, če hočeš biti umetnik.

Drobna dejanja, ki jih naredimo, so boljša kot velika, ki jih načrtujemo.

Najmanjše dejanje velja več kot govorjenje o tem, kaj smo storili.

Vemo, da so naše luči dobrega zgleda majhne, slabotne, trepetajoče; toda mnogo majhnih lučic razsvetli največjo temo.

Kdor svojega bližnjega obsoja, se lahko zmoti. Kdor mu odpušča, se nikoli ne zmoti.

Greh je na začetku v tvoji duši tujec, potem gost; ko pa se nanj navadiš, postane gospodar.

POŠTENOST Z ZGODOVINSKIM SPOMINOM

Francoz Charles Nodier je o Slovencih in njihovi poštenosti leta 1813 zapisal takole:
"Toda, to je bilo pač ljudstvo Ilirije, tako prostodušno v svojih vtisih, tako zgledno v svojih navadah, tako zvesto v svojih čustvih in mislih, pa vendar tako izobraženo v vseh vprašanjih, ki se tičejo prave sreče in prave slave narodov. Bilo je to ljudstvo brez morilcev, brez tatov, brez slabih ljudi; mogel si - kot pravi benečanski pregovor - teh šestero ilirskih pokrajin prepotovati z denarjem na dlani. Bil je to narod, ki smo ga skoraj morali šele učiti rabiti ključavnico in zapah, ki pa je z neomahljivo neustrašenostjo odklonil giljotino; sploh najboljša združba dobrih ljudi, ki jih je Bog postavil na zemljo; sredi med njimi bi si želel umreti."

BOLGARSKI PREGOVORI

Zanesi se na pregovore kot na prijatelja.

Zemlja je edina človekova prijateljica.

Pogostokrat odpuščamo drugim, da bi se sami sebi zdeli veliki.

Odpuščati se nauči tisti, ki je sposoben ljubiti.

Tvoja lastna slabost ti bo koristila bolj kot zmaga drugih.

Na trgu prodajajo več jagnječjih kakor pa volčjih kož.

Jezik nima kosti, vendar pa lahko zlomi kosti.

SEDEM GREHOV ČLOVEŠTVA

- Politika brez principa
- Blaginja brez dela
- Trgovina brez poštenja
- Zabava brez vesti
- Izobraževanje brez vzgoje
- Znanost brez človečnosti
- Življenje brez vere

Ghandi

OBVESTILO

Vipavska dolina je od 26. novembra 1995 bogatejša za nov radijski program. Radio Ognjišče, ki s šestimi oddalniki pokrije večji del Slovenije, oddaja 17 ur vodenega programa (od 5.30 do 22.30, od 16.00 do 19.00 pa oddaja regionalni studio iz Kopra), v nočnem času pa predvaja glasbo. Radio Ognjišče je ustanovilo Tiskovno društvo Ognjišče in je prvi cerkveni radio v Sloveniji. Umirjena glasba, prijeten in razvedrilen, hkrati pa vzgojen program, so v letu dni, odkar oddaja glavni studio v Ljubljani, popeljali Radio Ognjišče v sam vrh poslušnosti v slovenskem radijskem prostoru. V Vipavski dolini je slišen na frekvenci UKV 91,2 Mhz (Planina). Ker dela na oddajniku še niso končana, lahko kmalu pričakujemo še boljši sprejem.

Izidor Šček

Pleve in drobtine

No, pa smo srečno prestali diskusijo o Lanthierijevem dvorcu, saj je pravzaprav diskutiral v glavnem le g. Kovač sam. Vendar, jaz sem si mislila svoje, verjetno tudi marsikdo drug. Ali potrebujemo hotel zelo visoke kategorije? Potrebujemo komfortna in urejena prenočišča za morda 40 ljudi, da se v Vipavo lahko zateče ekipa športnikov, filmarjev ali - zakaj pa ne - zidarjev ali kakšna šolska ekskurzija. Prenočišča so tudi potrebna za starše, ki pripeljejo otroke v Zavod Janka Premrla Vojka ali v škofijsko gimnazijo. Restavracije tak hotel sploh ne bi potreboval, kvečjemu zajtrkovalnico, saj je krog in krog dosti restavracij - od elitnih, do skromnejših. Bazena tudi ne potrebujemo, če je oni v Ajdovščini šel "falirat". Botanični vrt nam je sam ljubi Bog posadil v Borovni in ga kar lepo vzdržuje, še naš park je kar lep. Tudi luksuzne kavarne ne potrebujemo. V prednjem delu Lanthierijevega dvorca bi lahko bil mladinski klub - zakaj da ne - tudi za naše vojake, za katere sploh ne vemo, da so v Vipavi. Tu bi se lahko kegljalo, šahiralo, igralo namizni tenis, spila bi se kakšna kavica ali kokta. Stvar ne bi nesla milijonov, ampak "gvišne tavžente". Kaj pa tisti kup prošenj, ki nam jih je župan pokazal? Igralnica oziroma tisti, ki jo bo "gor postavil", se bo na naše prošnje požvižgal, brigal ga bo le njegov žep! In medtem imamo v Vipavi kup praznih trgovskih lokalov, izmenični pouk v osnovni šoli, zmrzovalnico v glasbeni šoli, avtobusno postajo brez klopi in kinodvorano brez kinopredstav! No, morda nam bo pomagal skrivnostni Sixes, ki nas je bombardiral z zgibankami: za pogovor 117 Sit na minuto se mu po telefonu lahko izpove mulc, če mu ne kupijo, kar imajo drugi, če mu težijo z učenjem, pridigami..., če jo je zapustil fant ali ga je pustilo dekle... in za 117 Sit na minuto se nanj lahko obrne ljubezni željni državljan, mož, oče, gospod, fant in državljanica, ki ne pride na konec s svojimi najljubšimi, dobiš nasvete celo o zasvojenosti svojih najdražjih. No, vse to skupaj bo precej neužitna mešanica - in še draga. Skrivnostnega Sixesa sem potegnila za jezik s pomočjo javnega tiska, pa mi je poslal cel kup svojih zgibank ter povedal, da Slovenci prostovoljnega dela ne cenimo in da potrebujemo tak Sixes. Da ga ne cenimo? Zakaj potem vsi skupaj raje iščemo pravne in druge nasvete pri prijateljih - ko ni soldov za plačane svetovalce. Prijatelji, obrnite se na Sixes - morda bo rešil Lanthierijev dvorec in tisti kup prošenj za pomoč!

Nada Kostanjevic

VREMENSKO POROČILO

	VIPAVA	NANOS
OKTOBER	24,6 l/m ² dežja (3dnevi), 15-krat rosa, 3-krat slana, 1 nevihta, mrzla jutra, vroči dnevi	45,2, l/m ² dežja, max. temp. 14°C, min. 1°C večkrat slana
NOVEMBER	122,9 l/m ² dežja 4-krat rosa, 8-krat slana, 2 nevihta	158,8 l/m ² dežja max. temp. 14,5°C, min. 1°C večkrat slana
1. -15. DECEMBER	15,5 l/m ² dežja oz. snega, 4-krat sneg, 4-krat slana, 1 poledica, pičla snežna odeja, 14. in 15. 12. orkanska burja, zaprta cesta	16,6 l/m ² vode iz snega, 30 cm snega max. temp. 6°C, min -7°C zelo močna burja

**VSEM SVOJIM STRANKAM ŽELIJO VESEL BOŽIČ TER
USPEŠNO, SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO 1996:**

AVTOPREVOZNIŠTVO GOMIZELJ
TOMISLAV GOMIZELJ
Gregorčičeva 21, VIPAVA
tel.: 065/65-869
mobitel: 0609-61-68-69

GO-LES
TESARSTVO IN GOZDARSTVO
Na Produ 10, VIPAVA

KNJIGOVODSKI SERVIS
MILENA LIČEN
VIPAVA

KNJIGOVODSKI SERVIS
LIDIJA GOLOB s.p.
Goriška 6, VIPAVA
tel.: 065/65-820

RIS - VIPAVA
ELEKTROINSTALACIJE,
VZDRŽEVANJE,
IZPOSOJA HIDRAVLICNEGA DVIGALA
PAVEL SKAPIN
Beblerjeva 13, VIPAVA
tel.: 065/65-115

S.A.T. Trošt d.o.o.
Vojkova 42, VIPAVA
tel.: 065/65-058
tel. & fax. 65-794

Avtoservis FERJANČIČ
JOŽE FERJANČIČ s.p.
Zemona 23, VIPAVA
mobitel: 0609-619-185

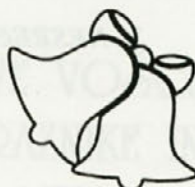
ELEKTROTEHNIČNO
PODJETJE SKAPIN
Vojana Reharja 1
ELEKTROMATERIAL
Beblerjeva 8

G.O.P ZIDAR VIPAVA
Goriška 43, VIPAVA
tel.: 065/65-014

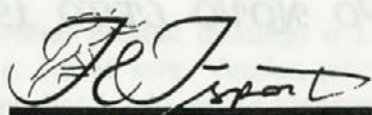
KNJIGARNA IN PAPIRNICNA "ČRTICA"
PALJK ALOJZIJA s.p.
Glavni trg 15, VIPAVA

NOVA OPREMA SALON POHIŠTVA
DANILO KOREN s.p.
Bevkova 12, VIPAVA
tel.: 065/65-187

RE mesnica - DELIKATESA
Beblerjeva 9, VIPAVA
tel.: 386-65-63-780

Našim zvestim strankam in vsem krajanom Vipave želimo vesel božič in srečno '96

d.o.o. Blanuša
TPP - EXPORT - IMPORT
ROŽNIK 105, 65272 PODNANOS
SLOVENIA
TEL. - FAX: (065) 69 -121

TRGOVINA VIPAVA, LAURINOVA 1

* * *

Vsem krajanom Vipave, poslovnim partnerjem in zvestim strankam čestitam ob dnevu slovenske samostojnosti. Ob božičnih praznikih vam želim miru, v letu 1996 zdravja, uspehov in VARNO VOŽNJO.

VULKANIZER

PETER GOLOB s.p.

VIPAVA, Goriška 6, Telefon: (065) 65 820

URNIK: 8.00 – 12.00
14.00 – 18.00
SOBOTA: 8.00 – 12.00

* * *

Cenjenim strankam in vsem krajanom Vipave iskreno čestitam ob dnevu samostojnosti. Voščim vam vesel božič, v novem letu pa osebne sreče in uspehov.

TRGOVINA Z OBLAČILI VIPAVA

URNIK V DECEMBRU:
NON STOP 8.30 – 18.00
V SOBOTO: 8.00 – 12.30

* * *

Vesel božič, v novem letu pa obilo sreče in zdravja želi

MARKET KLAS s.p.

STANA VRČON

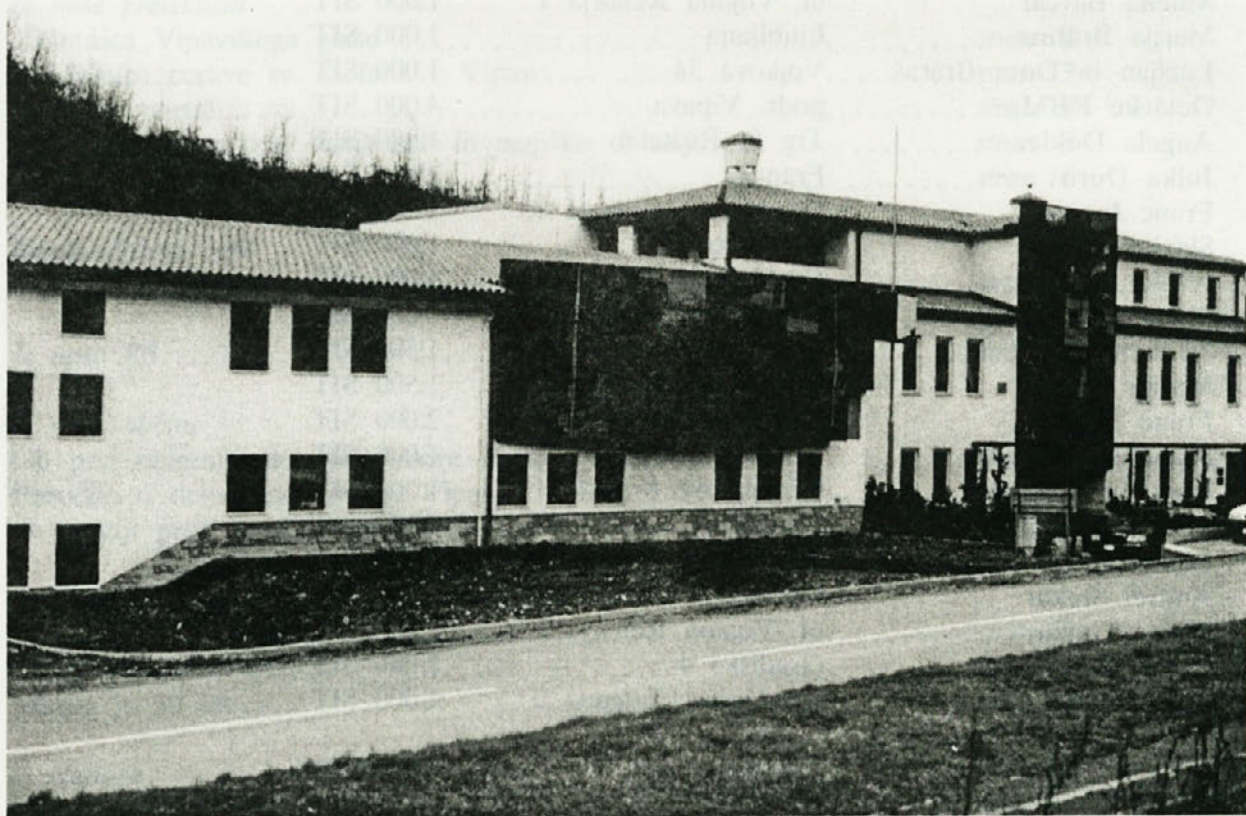
Vojkova 31, 65271 VIPAVA
tel 065/65-029

* * *

V NESREČI NE BOSTE OSTALI SAMI

O.E. NOVA GORICA

PAMI d.o.o.

PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE

VIPAVSKA CESTA 50, ROŽNA DOLINA, 65000 NOVA GORICA

VSEM OBČANOM VIPAVE VOŠČIMO
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO

PRISPEVKI ZA VIPAVSKI GLAS OD 30.9.1995 DO 15.12.1995:

Milena Bavčar	ul. Vojana Reharja 1	1.000 SIT
Marija Bratina	Ljubljana	1.000 SIT
Lucijan in Dora Bratuš	Vojkova 34	1.000 SIT
Delavke KBM	podr. Vipava	4.000 SIT
Angela Dokler	Trg P. Rušta 1	1.000 SIT
Julka Durn	Francija	100 FF = 2.615 SIT
Franc Ipavec	Gradnikove brigade 13	1.000 SIT
Slavica Marc	Glavni trg 21	1.000 SIT
Ivanka Meze	C. 18. aprila 7	1.000 SIT
Stana Jamšek	Gradnikove brigade 13	1.000 SIT
Neimenovana		1.500 SIT
Marija Pavlin	ul. Vojana Reharja 6	1.500 SIT
Franc Pavzin	Pod Gradom 1	2.000 SIT
Frančiška Pižent	Kreljeva 3	1.000 SIT
Marija Praček	Gradnikove brigade 13	1.000 SIT
Tončka Rondič	Na Hribu 5	1.000 SIT
Edo Štefin	ul. Vojana Reharja 18	2.000 SIT
Andrej Štekar	Opčine	2.000 SIT
Milka Trlikar	ul. Vojana Reharja 1	2.000 SIT
Katja Vidrih	Gradiška 4	2.000 SIT
Božo Vukov	Gradnikove brigade 9	1.000 SIT
	skupaj:	31.615 SIT

Vsem se najlepše zahvaljujemo!

VIPAVSKI GLAS - glasilo KRAJEVNE SKUPNOSTI VIPAVA
DECEMBER 1995
650 izvodov

Uredniški odbor:

Gizela Furlan - urednica, Magda Rodman, Vera Poniž, Nada Kostanjevic, Cijan Štoka, Peter Vrčon, Franc Cerovšek, Ivan Rehar, Mirjam Graovac, Martina Naglost, Petra Bajec, Leon Kodre in Marija Ceket - lektorica.

Sodelovali so še: Božidar Premrl, Jurij Rosa, Ljudmila Kovač, Franc Pivk, Goran Kodelja, Branko Tomažič, Alenka Čehovin, Zdenka Fučka, Saša Rolih, Darko Hrovatin, Danilo Pudgar, Cvetka Skapin, Jožica Ličen

Naslovna stran: Branko Tomažič

Fotografija na naslovnici: Oton Naglost

Ilustracije (gamsi): Marko Andlovic

Tisk: Papirna galanterija SEDMAK, Ajdovščina

Po mnenju Urada za informiranje št. 4/3-12-669/94-23/154 z dne 23.5.1994 spada publikacija VG med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tar. št. 3, po kateri se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%. (Ur.l. RS št. 4/92)

V S E B I N A:

Iz naše preteklosti

10-letnica Vipavskega glasu	stran 2
650-letnica cerkve sv. Štefana v Vipavi.....	stran 3
Vipavski portali.....	stran 4
Vipavski župani pod italijansko in nemško oblastjo.....	stran 8
Štefanovi fantje.....	stran 10

Predstavljamo vam

Stanko Premrl	stran 10
---------------------	----------

<i>Iz naše KS.....</i>	<i>stran 13</i>
------------------------	-----------------

Iz naše občine

Ob prvi obletnici delovanja nove občine Vipava.....	stran 14
Poročilo o delu nove občine Vipava.....	stran 15
O peticiji proti gradnji igralnice.....	stran 19

Iz CUIO

Planinski raj - Trenta.....	stran 20
Teden otroka v CUIO.....	stran 21
Minilo je 30 let	stran 21

Z Nanosa

Gamsi na Nanosu	stran 24
Po poteh polharjenja	stran 26

Kulturna in športna dejavnost

Slikarsko srečanje slovenskih umetnikov na Dunaju.....	stran 26
Obisk gorenjske folklorne skupine.....	stran 27
Skavtska skupnost v Vipavi.....	stran 28
Poročilo gasilskega društva Vipava.....	stran 30
Šolska košarkarska liga.....	stran 31
Tudi v Vipavi športna zveza.....	stran 33

Za dom in družino

Zgodba svete noči.....	stran 34
Prvo srečanje skupine Sv. Marka	stran 36
Društvo "Sožitje"	stran 37
Umetniki za Karitas	stran 38
Pleve in drobtine.....	stran 40
Vremensko poročilo.....	stran 40
Voščilo	stran 41

Naslovnica

Freska v cerkvi sv. Štefana v Vipavi.
Sv. Štefan deli miloščino.

